

IGEHIRDETŐ

Az Erdélyi Református
Egyházkerület folyóirata

Kálvin előadást tart

Jubileumi Kálvin év
Huszadik évfolyam
2009. szeptember

Tartalom

Vasárnapi prédikációk

Ambrus András: Mitől boldog az irgalmas ember? Máté 5,7–8	411
Barát István: Boldog, aki olvassa – boldog, aki hallgatja. Jelenések 1,1–8.....	412
Fekete Márton: Sáfársággal bizattunk meg. Lukács 16,1–11	415
Mester Imre: A meggyógyulás feltétele. 2Királyok 5,9–14.....	417

Lectio continua

(Délutáni alkalmakra)

Id. Balogh Károly: Nőé bűnbeesése... 1Mózes 19,20–21	421
Ábrahám vendégei útra kelnek... 1Mózes 19,10–11	422
Lót kimenekítése Sodomából. 1Mózes 19,17–23	424
Ábrahám és Sára Gérárban. 1Mózes 20,1–18.....	425

Az idei RORLÉSZ konferencián elhangzott prédikációk

Berekméri Kocsis Melinda: Szakadások a közösségben. 1Korinthus 11,18–21.30–33	427
Farkas Antal: Ha nincsen helyén az Úr ládája. 1Krónika 13	429
Tolnai Miklós: Mindig Krisztussal! János 21,1–7	432

A Genezáret partján

Gyökössy Endre: Ki Isten? És kik vagyunk mi?.....	434
---	-----

Alkalmi prédikációk

<i>A Kálvin-év nőszövetségi bibliaóráira</i>	
Bántó-Tamás, Csilla Andrea: Kálvin gyermekkora	438
<i>Fiatal házások bibliaórája</i>	
Móra László Tibor: Akháb és Jezabel, az Istentől elrugaszkodottak. 1Királyok 21,1–11	440
<i>Keresztelési igehirdetés</i>	
Szabó Tünde: Bízd gyermeked az Élet Urára! Máté 28,18–20	442
<i>Esketési igehirdetés</i>	
Sipos András: Tetszék Istennek... 1Korinthus 1,21	443
<i>Temetési igehirdetés</i>	
Molnár József: Tudom a te dolgaidat. Jelenések 2,19.....	444
A címlapon: <i>Kálvin előadást tart</i> című metszet.	
A hátlapon: <i>Kálvin János imádsága.</i>	

Vasárnapi prédikációk

Ambrus András

Csekelaka

Mitől boldog az irgalmas ember?

Alapige: Máté 5,7–8

Bibliaalvasás: Lukács 10,25–37

1. Hogy a szelídek, az igazságot éhezők és szomjazók boldogok, ezt még valahogy elfogadjuk, de hogy az irgalmasok boldogok lennének, ez mintha egy kicsit sok és sokk lenne, nemde? Van ilyen ember ma? Nem vészett ki a dinoszauruszokkal együtt? Múzeumokban, rezervátumokban még lehet találni ilyen példányokat?

De vizsgáljuk csak meg, mit is jelent ez az irgalmasság, hátha mégis találunk ilyen embereket... *Irgalmasnak* lenni azt is jelenti, hogy az illető könyörületes, részt vesz a másik ember bajában és nyomorúságában. Nos, ez az emberfaj kerestetik, akinek nemcsak a maga baja, nyomorúsága a fontos, hanem a máské is. A magam és mások tapasztalatai alapján azonban mindig fennáll annak a kísértése, hogy az irgalmasságot a kegyelemmel, kegyelmességgel összekavarjuk, ezért először ezt a két fogalmat kell tisztáznunk.

2. A *kegyelem* elsősorban mindig a bűnre néz. Amikor azt mondjuk, hogy Isten kegyelmes, akkor arról beszélünk, hogy Isten nem a bűneinket, bűnös voltunkat nézi, nem ezek szerint fizet nekünk, hanem azt adja nekünk, amit mi nem érdemlénk meg. Nem csap rá rögtön minden bűnre, hanem hosszútűró, vár. Hátha a bűnös ember mégis megdöbben, ráébred bűnös voltára, hozzá tér és lefékézi bűnös énjét. A kegyelem mindig a bűnnel van egyenes összeköttetésben.

Az *irgalom* a bűn következményével áll kapcsolatban. A bűn következtében elesett, megsebesült, összetört, megcsonkult életet próbálja újra felemelni, életre kelteni. Nem azt nézi, hogy alkoholista lett, lecsúszott a társadalmi ranglétrán, koldul az utcaszélen, egyedül maradt számárságai miatt, vagy mások bajba juttatták, hanem segíteni akar és mindent megtesz a helyzet enyhítéséért. Míg a kegyelem a bűnnel van egyenes kapcsolatban, addig az irgalom a bűn következményeivel csatlakozhat össze, a bűn által keletkezett zűrzavarban próbál rendet teremteni, enyhülést kieszközölni.

A legszebb bibliai példája az irgalomnak és irgalmasságnak, amely a legtisztábban tükrözi az irgalom isteni lényegét, az az *irgalmas samaritánus* példázata.

Ebben követhetjük nyomon azt, hogy mit művel az irgalom az irgalmas emberben és az elesett felebarátban. Nem ismeri, hogy ki a félholtra vert alak, de nem is érdekli, neki egy feladata van: *segíteni* az elesetten. Tudja, hogy csak az emberi bűn és gonoszság tehette ezt, de nem azt kérdi, hogy ki volt, vagy mit mond a törvény, az sem érdekli, hogy mások nem törődtek ezzel az emberrel. Ő nem teheti, hogy irgalmatlanul továbbálljon. Neki segíteni kell... Élt-e, él-e bennünk ez a fajta kényszer, ha balesetet, elesett részeg embert, nyomorultat látunk? Ez a kényszer szorongatni kezd bennünket, vagy a magunk sietésével és elfoglaltságával maradunk? Kikerüljük-e a bajbajutottat azzal a kifogással, hogy minek ártsam bele magamat az ügybe, még a végén a rövidet húzom belőle? Ezek a fajta kikerülések mind-mind a mi irgalmatlanságunkról beszélnek... De honnan fakad az irgalmas embernek a boldogsága? *Ő boldog*, mert úgy segíthet, hogy nem vár fizetést, nem szorul rá más figyelmeztetésére, magától tudja, hogy segíthet, segítenie kell. Ő együtt tud sírni a sírókkal, de van ideje együtt nevetni a nevetőkkel.

A második világháború, az irgalom cselekedeteire legéhesebb korszak statuált számtalan szép példát a harcolók, a katonák, a frontemberek irgalmasságáról. A magyar és német repülőpilótákról jegyezték fel, hogy a háború etikettjének megfelelően arra az ellenséges repülőre, amelyet előbb már megsebesítettek és füstölni kezdett, többet nem lőttek. Hagyták megmenekülni, a pilótát katapultálni. Hogy nem kis irgalmasságról tetek tanúbizonyságot ezek az emberek, az is bizonyítja, hogy a *megmentő* amerikai pilóták ellenben irgalmatlanul lemészároltak minden ép vagy füstölgő ellenséges repülőgépet.

3. *Boldogok a tiszta szívűek...* De mit is jelent ez a fajta tisztaság, katarzis? Jelenti a valódi, elegyítetlen, keveretlen tisztaságot, melybe egyetlen csepp méreg és mocsok sem keveredik. Jelenti a *legbensőbb becsületességet és tisztességet* a gondolatok, a cselekvés és a beszéd szintjén egyaránt... Ez nem csak Jézusra vonatkozatható? Vajon csak egyedül Ő lett volna boldog ilyen értelemben?? Tudjuk azt, hogy cselekedeteinket, gondolatainkat mindig megfertőzi valami hátsó gondolat, elrejtett szándék. Életünk, így szívünk is mindig elegyítve van hamissággal. Az 51. zsoltár 12. versében olvashatjuk, hogy *tiszta szívet teremts bennem, oh Isten*. Ebből a mondatból tudjuk azt, hogy a tiszta szívű emberi erőből elérni nem lehet, ezt Isten teremti bennünk, ez a változás egyenlő azzal, amit a világ teremtésekor véghezvitt a mi Teremtőnk. Újjáteremtés kell a szív indulatainak megváltoztatásához. Ez pedig nem egyenlő azzal az emberi mesterkedéssel, amit a katharosok szektája vagy más hasonló csoportok próbáltak és próbálnak megvalósítani, hogy már itt a földön emberi szigor és felügyelet alatt elérjék ezt az emberi tökéletességet és tisztaságot. Minden ilyenfajta próbálkozás eleve csődre és bukásra van ítélve, mert a mi kapaszkodásunk soha nem lesz egyenlő Isten teremtő munkájával.

Ezek az emberek *meglátják* majd Istent. Olyan ígéret ez, amelyet a régiek még álmodni sem mertek, hisz sem Mózesnek, sem más nagy prófétának vagy tanítónak nem adatott meg ez a lehetőség. A kérdés csak az, hogy ez az ígéret a mi földi életünkre vagy az azutánira vonatkozik. Ha az itteni életre vonatkoztatta Jézus, akkor a tiszta szívű emberek egy kivétel csodának lesznek részesei. Ha az örök életre vonatkozatható ez a mondat, akkor semmi előnyük nem lesz a többi üdvözülő emberhez képest.

Szerintem mindkettőre vonatkozik. Azok, akik irgalmasságot cselekednek, már itt a földi életükben meglátják azt, ahogy Isten munkálkodik az övéinek az életében. Csodáról csodára vezeti őket, s így lesz láthatóvá az a cselekvő Isten, aki hatalmával az övéiért mindig közbelép. De hiszem, hogy aki itt a földi életében irgalmassága folytán mindegyre meglátta Istent, az a mennyi dicsőségében is látni fogja Őt. Adja Isten, hogy mind a földi életünkben, mind pedig a mennyi dicsőségben szemlélhessük „nagy és bölcs munkáit”. Ámen.

Barát István

Mezőzáh

Boldog, aki olvassa – boldog, aki hallgatja

Alapige: Jelenések 1,1–8

Bibliaviasas: Efézus 1,15–2,10

A jelenések könyvének olvasása közben az embernek futkos a hideg a hátán. Sokszor nem értjük, sokszor korunk eseményeit erőltetjük a Jelenések eseményeibe. Pál apostol biztat, hogy nem a félelem és rettegés Lelkét kaptuk, hanem a Fiúságét. És ha

ilyen gyermeki lelkülettel figyeljük, olvassuk ezt a kijelentést, boldogok leszünk, mert rájövünk, hogy Isten nem rémítgetni akar minket, hanem, mint egy családfő, megosztja velünk, gyerekeivel az Általa eltervezett eseményeket. Bennünket pedig azzal vigasztal, hogy nincs okunk a félelemre, mert a borzasztó eseményeket Ő irányítja, az övéit pedig erősíti és oltalmazza. Sőt, mindazt a rosszat is, amit e siralomvölgyben reánk bocsát, javunkra fordítja. Ez a tudat kell hogy okot adjon a boldogságra, akár a könyv olvasása, akár a könyvről szóló magyarázat során. Tudniillik, nem vagyok kiszolgáltatva az események véletlenszerű folyásának, nem vagyok a sors kényére-kezdvére utalva, hanem nekem van egy Atyám, aki irányítja a végidők történéseit, azzal a céllal, hogy teljes diadalmat arasson a bűn és Sátán felett, és ebben a győzelemben minket is részesíteni akar.

Nehéz időben íródott meg ez a könyv, a keresztyén üldözések kemény korszakában. Az első századi keresztyének mindennapi életükben tapasztalhatták a római császárok zsarnokságát, önistenítését. Halálra szánták magukat Krisztiusért. A római császár kikérte magának a pantokrátor, a mindenható címet és az ezzel járó tiszteletet. Az akkori keresztyén ember pedig sokszor szembesült a nehéz kérdéssel: kit imádjak? Krisztust vagy pedig a császárt? Szinte minden keresztyén családban volt valaki, akit elhurcoltak vagy éppenséggel vértanúságot halt hitéért. Ezért is a vigasztalás és a reménység könyve A jelenések könyve, erősítés a kísértések közepette élő keresztyének számára, akiknek csak egy Mindenható Krisztusuk van.

Volt-e valaha a történelém folyamán könnyű dolga az egyháznak? Könnyebb-e a mai keresztyén ember dolga? Látszólag vallásszabadság van, de a nagy szabadságban sokkal nagyobb kihívásokkal és kísértésekkel kell szembenéznünk. Sokszor élő szóban kell megvallanunk és megvédenünk a hitünket. Számtalanszor szembesülnünk kell az elvilágiasodással. Nem tudjuk felvenni a versenyt a modern kínálatokkal: internettel, számítógépes játékokkal, szappanoperákkal. Gyermekünk egy öncélú világban nőnek fel és elfelejtnek játszani. Virtuális világban tanulják véresebbé tenni és elpusztítani egymást, vagy éppenséggel modern rajzfilmek nevelik vagánnyá és gyarapítják egyre érthetlenebbé szókincsüket. Fiatalfainkat egyre inkább vonzza a világ, a kábítószerek, a gyors és könnyű siker – bárhol és bármilyen áron. A középosztály a kommunista nevelésre hivatkozik és nem akar templomba járni, nem akar Krisztusról, a megváltásról hallani. Idejét lekötöti a munka, a pénzszerzés, pihenésként pedig önmagának hódol. Az idősek már belefáradtak az életbe, a munkába, az egyedüllétbe. Nincs keresztyénüldözés, mert már nincs akit üldözni. Fogunk rendületlenül és ürülnek templomaink. És mit mondjunk a személyes életünkről, hitünkről? Hogyan viselkedünk, amikor fülünk hallatára káromolják Isten nevét, amikor szemünk láttára gyalázzák Isten ügyét és a képmására teremtett embert, amikor már nincs semmi szent, csak ami hasznot hoz bármi áron. Könnyű ilyenkor lesütni a szemet és nem meghallani a trágár célzást, utalást, esetleg cinkosul mosolyogni a kétértelmű, sikamlós megjegyzéseken. Egyik korszakban sem volt könnyű dolga az egyháznak. Üldözés vagy világi kihívások – de aki mindvégig állhatatos marad, üdvözüli.

Ezzel a megjegyzéssel kezdődik a könyv: *Ez Jézus Krisztus könyilatkoztatása.* Ugyanolyan szent és fontos, mint a többi. Ugyanúgy benne van Isten szeretete, gondviselése, mint a többiben. Ugyanúgy Krisztus nagyságát és a megváltás tényét ragyogtatja fel, mint a többi. Minden időben voltak isteni dicsőítést követelő emberek, de ők voltak, míg Isten van, volt és eljövendő, Ő örökkévaló Úr, és nekünk megadatott, hogy az Ővéi lehessünk.

Már rögtön a könyv elején egy szép bizonyágtételt olvasunk. János igyekszik megfogalmazni, hogy kicsoda Jézus Krisztus. Ez a bizonyágtétel szembesítsen önmagunk-

kal: számunkra kicsoda Jézus Krisztus? Kinek tartjuk Őt? Hű Pásztorom, Akit követek? Egyáltalán kit követek? Mit jelent a nehézségben Őbenne hinni? Azt írja János: boldog, aki olvassa, boldogok, akik hallgatják... és megtartják azt, ami meg van írva. A fentebbi kérdések hadd tisztázzák önmagunk számára: valóban boldog vagyok-e? És ha nem, miért nem?

János öt pontban vallja meg, kicsoda számára Krisztus:

1. Jézus Krisztus a hű tanú – az eredeti szöveg szerint, a hű mártír, aki meg tudja érteni az üldöztetés rettegő állapotát, a halálfélelmet. De Ő nemcsak megérteni tudja, hanem a segítségét is felkínálja. Hasonló lévén hozzánk mindenben, kivéve a bűnt, meg tudja érteni a megkísértett és elbukott embert, a szenvedőt, gyászolót, beteget, árvát, özvegyet, elesettet. Megesik a szíve és kész lehajolni a paráznához, latorhoz, hiszen nem az igazakat, hanem a bűnösöket jött megtartani. Hű tanúja a szeretetnek, aki nemcsak beszélt róla, hanem cselekedte és élte is a szeretet nagy parancsolatát.

2. Jézus Krisztus elsőszülött a halottak közül – hiszen azért jött, hogy aki hisz Őbenne, annak örök élete legyen. Feltámadásával részt ütött a halálon és ezen a részen át lehet Őt követni a dicsőségbe. Ezzel a reménységgel vigasztal a gyászban, halálfélelemben.

3. Jézus Krisztus a föld királyainak fejedelme – nem néhány évig, meghatározott ideig, hanem örökkön-örökké. Van tehát Gazdája ennek a világnak és mi Őhöz tartozunk. A világi hatalomnak nem volna hatalma, ha nem felülről kapta volna. A mindenkori istenséget követelők minden gonoszsága sem tudja felülmúlni és elhomályosítani Krisztus irántunk való szeretetét és gondviselését, és bár fáj, és szenvedünk a sok igazságtalanság, visszaélés, törvénytelenység miatt, Ő majd letöröl a szemünkről minden könnyet.

4. Jézus Krisztus szeret minket – folyamatosan és jelen időben, ami mindenkor időszerű és vigasztaló. Szeretetét pedig abban mutatta meg, hogy önmagát adta érettünk és vére által megszabadított bűneinkből. Isten ellenségéből Isten a maga gyermekévé tett.

5. Jézus Krisztus országa népévé tett minket – Ővé a hatalom mennyen és földön, és ezt a hatalmát nem fordítja ellenünk. Mennyei polgárságot kínál nekünk: elmegyek és helyet készítek, hogy ahol én vagyok, ti is ott legyetek – ígéri. Ez a földi élet hamar lejár, benne sok a próbatétel, küszködés és hajsza a sok földi kincs és hiábalóság után, sok a kudarc, csődbe ment élet, sikertelenség és mindezek felett Krisztus ígéri: van egy hely, amelyet számomra készített, amelyet senki el nem foglalhat, el nem kobozhat, ki nem sajátíthat.

Szép bizonyágtétel, bátorítás, vigasztalás. Hogyan lehetek ezzel boldog? Úgy, hogy személyessé teszem: nekem szól, értem történt, nekem adatott. Földi megpróbáltatásban, üldöztetésben, megaláztatásban kicsoda számomra Krisztus? Csak a nehézségben kell a segítsége? Ennél többet akar adni: ha megvalljuk a bűneinket, hű és igaz Ő, megtisztít minket minden gonoszságtól. Aki így szeret, hogy odaadta magát értem, hogy hisz bennem, bár látja gyarló emberi voltomat és mégsem vet el, sőt, ennek ellenére keres és értékesnek tart, méltó, hogy Ővé legyen a dicsőség. Nekem pedig hűnek kell maradnom Hozzá, kerül, amibe kerül. Ámen.

Sáfársággal bízattunk meg

Alapige: Lukács 16,1–11
Bibliaolvasás: Lukács 12,35–48

A mai alkalommal Jézus egyik legnehezebben magyarázható példázatát olvastam fel. Nehéz a megértése, mert egy hamis embert, egy csalót állít elénk példaként. Első olvasatra bárkiben felmerülhet a kérdés: lopásra és csalásra ösztönözne minket Jézus? Hisz a példázat után ezt olvassuk: „És dicséri az Úr – azaz Jézus – a hamis sáfárt, hogy ezeket cselekedte...”

Félreértés ne essék, már itt a prédikáció legelején ki szeretném hangsúlyozni, hogy nem a lopás és a csalás miatt dicséri Jézus a hamis sáfárt és hozza elénk példaként, hanem más miatt. A továbbiakban azt nézzük meg, hogy mi miatt hozta elénk az Úr ezen a vasárnapon ezt a példázatot.

1. Minden ember sáfársággal bízott meg.

Kik voltak egykor a sáfárok? Azok az ügyintézők, akiket a gazda megbízott, hogy távollétükben rendelkezzenek a vagyonával. Sok esetben a megbízó gazda külföldi volt és nagyon ritkán jött ellenőrizni vagyona állapotát. Ezért meglehetősen nagy szabadságuk volt a sáfároknak a vagyon kezelésében, de ha ritkán is, időközönként el kellett számolniuk a rájuk bízott javakkal.

Az Istennel való kapcsolatunkra nézve ez azt jelenti, hogy Ő is sok mindent bízott reánk, hisz étellel, adottságokkal, egészséggel, családdal, szolgálattal, anyagi javakkal, és még sorolhatnám, hogy mi mindennel látott el, bízott meg, hogy gazdálkodjunk velük. És ez a megbízás hasonló a sáfársághoz. A reánk bízottakkal egy életen keresztül van lehetőségünk gazdálkodni. Azután elszámoltat bennünket is a mi Urunk –, ha tetszik, ha nem. S mivel egyikünk sem tudja, mikor jön el az elszámolás napja, ezért állandóan készen kell, készen kellene lennünk rá. Amiként az ige olvasásakor is hallottuk: „Ti is azért legyetek készek: mert amely órában nem gondolátok, abban jő el az embernek Fia.” (Lk 12,40) Nem többel és nem kevesebbel, pontosan annyival kell elszámolnunk, ami egyen-egyenként mindnyájunkra rábízott. Aki kevesebbel bízott meg, attól kevesebbet is várnak el, és kevesebbet kérnek majd számon. Aki sokkal bízott meg, attól sokat várnak el, és többet is kérnek számon.

Emiatt is fontos, hogy újra és újra átgondoljuk: hogyan is zajlik az életed és az életem? Mire használod idődet, tudásodat, egészségedet, anyagi javaidat, stb.? Tudsz-e úgy tekinteni mindarra, amid van, hogy Istentől kaptad, hogy gazdálkodj vele? Van-e valami is az életedben, amihez Istennek nincs köze?

Van egy társasjáték, amit a gyerekek szeretnek játszani, és aminek a címe: „Gazdálkodj okosan” Az egész életünkre nézve is érvényes ez a cím: ember, gazdálkodj okosan, mert nem végtelen az idő, az életed és a lehetőségeid itt a földön. Nem végtelen, hanem véges és behatárolt, ki kell használni a lehetőségeket, az alkalmakat akkor, amikor adatnak és arra, amire adattak. A Prédikátor könyvében (3,1) is arról olvasunk, hogy mindennek rendelt ideje van. A hétköznapi szóhasználatában ugyanez így fogalmazódik meg: mindennek meg van az ideje, mint a szalmakalapnak.

Életünk nagy kihívása, hogy tudjuk, mikor minek jött el az ideje, és hogy akkor éljünk is vele. Időközönként könnyebb lenne a múltban, vagy éppen a távoli jövőben élni, de ez nem valós élet. Mert aki a múltban él, mindig visszafele tekint és nem képes előre

nézni és haladni. Aki pedig a jövőben próbál élni, az csak rózsaszín, soha be nem teljesedő álmokat kerget. Akár így, akár úgy élsz, az eredmény ugyanaz: elszalasztod a ma adta lehetőséget.

Jézus azért dicséri a hamis sáfárt, mert az a mában élt, azonnal felmérte a helyzetét, annak megfelelően döntött és cselekedett. „Monda pedig magában a sáfár: Mit műveljek, mivelhogy az én uram elveszi tőlem a sáfárságot? Kapálni nem tudok, koldulni szégyenlek! Tudom mit tegyek, hogy mikor a sáfárságtól megfosztanak, befogadjanak engem házaikba.” (3–4 v.)

Ma nagyon sok olyan ember él, aki nem akar szembesülni a helyzetével, aki nem akarja észrevenni, hogy lassan, de biztosan megy tönkre az élete, családja, egészsége, munkája, és sorolhatnám. Pedig Isten azért adja a mai napot, a mindenkori má, hogy bármelyikünknek legyen lehetősége a felmérésre, a változtatásra, a jó irányba való fordulásra. Vagy ha már a jó irányba vagyunk, akkor az abban való megerősödésre. Hogy ne csak a célt lássuk magunk előtt, amit el kell érni, meg kell valósítani, hanem kitarótan tegyünk is mindezért.

2. Mire kaptuk az anyagi javakat?

Nemcsak azért érdemes foglalkozni ezzel a kérdéssel, mert egy anyagi világban élünk, hanem azért is, mert Jézus is nagy hangsúlyt fektet erre ebben a példázatban. „Én is mondom néktek, szereztek magatoknak barátokat a hamis mammonból, hogy mikor meghaltok, befogadjanak benneteket az örök hajlékokba.” (9. v.)

Mire való tehát a pénz, az anyagiak? – Jézus szerint, hogy barátokat szerezzünk magunknak vele, hogy megnyerjük mások jóindulatát, hogy előmozdítsuk vele, mint esz-közzel, a másokkal való jó kapcsolatunkat.

Jézus itt nem arról beszél, hogy vessünk el minden gazdagságot, pénzt, hanem arra tanít, hogy jól gazdálkodjunk vele. Ezért azt is tisztázza, hogy mindez hamis, nem igazi érték. Hamis mammon, mondja, és jogosan, mert a magunk életéből is tudunk példákat felhozni, hogy mennyi hamisság, csalás, hazugság fűződik az anyagiakhoz, ha azt nem a megfelelő módon kezeljük. Hisz, ha önzően élünk vele, ha halmozzuk és minden áron szaporítani akarjuk, akkor kivész belőlünk a részvét, a jóézés, az empátia mások iránt. Így nem barátokat, hanem ellenségeket, irigyeket szerzünk magunknak. És az sem ritka, hogy a meggazdagodás vágyától hajtva egyik ember kihasználja a másikat, rátapos, eszközként használja, s így megalázza, csak azért, hogy neki több legyen.

Egy történet szerint egy zsidó ember elmegy a rabbihoz, és azt kérdezi tőle: Miért van az, hogy a legtöbb gazdag önző és csak magával van elfoglalva? A rabbi odaviszi a zsidó embert az ablakhoz és azt kérdezi tőle: Mit látsz? Embereket látok járnai az utcán, és egy szekeret – jött a válasz. Akkor a rabbi fogott egy kis ezüstszerű bronzot, bekente az ablak üvegét, majd ismét ezt kérdezte: Most mit látsz? A zsidó ember belenézett a sebtében készült „tükörbe”, és ezt mondta: Önmagam! Látod fiam – mondta a rabbi –, így van ez a gazdagsággal is, csak egy kis ezüst kell és önmagán kívűl az ember már senkit sem lát!

Jézus arra tanít ezen a példázaton keresztül, hogy ne ilyen, a hamis mammontól elvakított, önző emberek legyünk, hanem helyesen bánva az anyagiakkal, segítsünk egyik a másikon, és így is kifejezzük a testvériséget, az együvé tartozást. Ezzel is Isten országának a valóságát mélyítsük már ebben a világban.

A példázatban a sáfár könnyen elengedett a tartozásból, könnyedén mondta: írj kevesebbet, hisz nem az övéből engedett el, hanem a gazdáéból. Neked is és nekem is csak addig nehéz adni, elengedni és megosztani, amíg azt képzeljük, hogy a jövedelmünk, amivel rendelkezünk, a miénk. Mert én dolgoztam meg érte, mert nekem kellett

utánajárni, spórolni. De ha már tudom mindezt úgy is szemlélni, hogy Istentől kaptam gazdálkodás végett, akkor már nem is olyan nehéz a megosztás, az elengedés, az adakozás. Ha a mi Gazdánk megengedi, hogy így „tékozoljunk”, akár a hamis sáfár, akkor mi ne „spóroljunk a Gazdánkknak” Ha mégis takarékosagra adnánk a fejünket, főleg ami az anyagiakat illeti, akkor vizsgáljuk meg jól, hogy e mögött nem „megkeresztelt” fős-vénységünk húzódik meg?!

3. Miért kell ma jól gazdálkodnunk földi javainkkal?

„Aki hű a kevesen, a sokan is hű az, és aki a kevesen hamis, a sokan is hamis az.” – olvastuk a 10. versben. A földi életünk az iskolához hasonló, szoktuk is mondani időközönként, hogy Isten iskolájába vagyunk beíratva. A földi javakkal való gazdálkodás ennek az iskolának az egyik gyakorlati része, amin keresztül tanuljuk és bizonyítjuk, hogy képesek vagyunk, felnőtünk az igazi feladathoz, az igazi megbízatáshoz. Hogy miénk legyen már itt a földön Isten országa, mint legdrágább kincsünk és javunk. Ha a kevesen, a hamis mammonon nem vagyunk hűek, ki bízná ránk az igazi kincset?!

Milyen sáfárnak látod most magad? Olyannak, aki megbízható, vagy olyannak, akire még nem meri az Ő Ura rábízni az igazi kincseket? Ha nem tudsz válaszolni erre a kérdésre, mert nem látsz tisztán a magad életére nézve, akkor imában kérheted Jézust, hogy láttassa meg veled állapotodat. Kérdezz rá, hogy milyennek lát Ő téged, váj és figyelj válaszára, mert válaszol lelkiismereteden, érzéseiden, gondolataidon, éleled eseményein és az ígén keresztül. Lehet, hogy pont a mai prédikáción keresztül!

Törekedjünk az őszinteségre, használjuk ki a mát arra is, hogy elszámoltassuk magunkat, hogy ne érjen váratlanul és kellemetlenül az elszámoltatás, majd azon a napon, amikor visszajön a mi Urunk ítélni élőket és holtakat. Ámen.

Mester Imre

Radnót

A meggyógyulás feltétele

Alapige: 2Királyok 5,9–14

Bibliavásolás: János 5,1–16

Keresztyén testvéreim!

Mindnyájan tudjuk tapasztalatból, hogy mit jelent betegnek lenni. Nem hiszem, hogy lenne valaki közöttünk, aki elmondhatná magáról, hogy élete eddig csupa öröm és boldogság volt, melyet egészségben élvezhetett. Nem vonom kétségbe, hogy nem volt ilyen időszak életedben, de voltak olyan napjaid is, melyeket még emlékezetedbe se szeretnél visszaidézni. Emlékezz csak, egyszer beteg volt gyermeked és te ott virrasztottál az ágyánál kétségbeesve, tanácstalanul. Mindent feláldoztál volna, csak nyerje vissza egészségét. Vagy lehet, hogy téged kötözött az ágyhoz a betegség és fájdalmad kétszeresen növekedett, ha rátekinttéll férjed vagy hitvesed miattad aggódó szomorú arcára. Mások egészségét irigyelted, égett benned a vágy a gyógyulás után, orvosokat kerestél fel, hogy meggyógyítsanak. Boldog voltál, ha egy biztató szót is mondtak számodra, amely megcsillogtatta előtted a gyógyulás reményét.

Egy ilyen beteg, gyógyulásra vágyó embert ismerünk meg a felolvasott igéből. Naámán a szíriai király hadseregének főparancsnoka. A legveszedelmesebb és legrágályosabb betegség gyöttri: a bélpoklosság. Számára jelentéktelen szolgálója tanácsára indul a hosszú útra Izraelbe Elizeus prófétához. Nem egyedül megy, fényes kísérete van. Lovaival és szekereivel áll meg a próféta szegényes háza előtt. Szekerein ott van-

nak a fizetésül szánt kincsek. Gazdag emberként jött Naómán. Illő fogadtatást vár, olyat, amilyen kijár egy hősnek, a király első emberének, és annak a sok kincsnek, amit magával hozott. Naómán még itt is magára gondol, még most is önértetes. Azt remélte, hogy a próféta térdhajva jelenik meg előtte. Állt az ajtó előtt és várta a fényes fogadtatásra. Az emberi gög azt sem engedte meg neki, hogy átlépje a próféta házának küszöbét, hiába gyötörte a betegség.

Büszke volt rangjára, vagyonára és hivatalára. Úgy gondolta, hogy elég megtiszteltetés a próféta számára, ha háza előtt megáll.

Sajnos, ma is így megy ez sokaknál. Az Úr Jézus hívogatja a lelkeket és azok megállnak az ajtó előtt. Pedig Ő biztosra ígéri a gyógyulást. Hallod az énekből felcsendülni: „Elmúlik minden fájdalom, e drága névtől: Jézus.” Tudod, beteg vagy. Nagy a te betegséged. A bűn poklossága gyötör. Ég benned a vágy a gyógyulás után. Kitől várod a gyógyulást? Miben bízol? A pénzedbe, a tekintélyedbe? Jaj annak az embernek, aki maga akarja megszabni gyógyulásának lehetőségét és árát. Ó, te Naómán testvére, állsz még tovább is az ajtó előtt? Vedd tudomásul, ha kívül állsz, kívül is maradsz, még az örökkévalóságból is, mert Isten országába itt a földi életben kell belépni. Ha itt nem léptél be, a halál után nem léphetsz be semmiképpen. Ne szégyelld hát magad megaláznod, tanulj meg Jézustól megalázkodni. Látod, Őt megvetették, megostorozták, arcul verték, keresztre feszítették és kigúnyolták éretted. Te mitől félsz? Talán attól, hogy kigúnyolnak érette? Vagy a te betegségedet, bűnödöt nem akarod elhagyni? Tudod, aki Jézussal kapcsolatba lép, annak új életet kell élnie. Ne ragaszkodj hát bűneidhez! Ne maradj tovább is az ajtó előtt, hanem jöjj, lépj be a kitárt ajtón, a kegyelem és szeretet országába, mert Isten kegyelme vár.

Naámánt is várta, de ő még mindig úgy érezte, hogy nincs kegyelemre szorulva. Ő nagy ember, őt nem kell ingyen gyógyítsák, van pénze, megfizeti. Ő mindent és mindenkit megtagad, de önmagát nem hajlandó megtagadni. Mit érzel vagy mit gondolsz most, ó, te mai Naómán? Azt hiszed, hogy Isten Lelke csak arról tud, ami a kapun belül történik, és arról nem, ami azon kívül? Vigyázz, mert Ő érzi a te felfuvalkodottságodat és hallja gondolatod hangnélküli szavát. Elizeusban pedig ez a lélek lakik. Vajon míg te így töltöd várakozásod perceit odakinn, mi történik odabent? Talán ismételteti Isten embere, Elizeus az ígét, mely csak kilencszáz év múlva lett hangos kiáltássá a világban: „Aki én utánam akar jönni, tagadja meg önmagát, vegye fel az ő keresztyét és úgy kövessen engem.” Isten emberéhez csak így lehet közeledni. Isten embere csak így hajlandó találkozni a beteggel. Legjobb bizonyosága ennek, hogy az öntelt főemberhez csak követet küld Isten embere. Ő nem megy, ő csak üzen. „Menj és fürödj meg hétszer a Jordánban és megújul a te tested és megtisztulsz.” Milyen határozott ígéret! Megtisztulsz. Ilyen határozott az evangélium ígérete is. Mosd meg magad a bárány vérében és megtisztulsz! Naómán nem ment be, de Istennek mondanivalója volt neki. Igen, az Úr az ő tervét kapukon és mindenben keresztül kinyilatkoztatja a választottaknak. Testvérem, nem érzed, hogy te is egy ilyen választott vagy? Nem vetted-e észre, hogy Isten neked is adni akar valamit? Ó, dehogynem, sőt, még azt is tudod, hogy mivel akar megajándékozni. Kegyelmet akar neked adni. És te újra meg újra visszautasítod és feltartóztatod azt, mint Naómán. Azt mondod, nem tudsz róla? – pedig az volt az első visszautasításod, mikor a konfirmációban tett fogadásodat, amit akkor tiszta szívvel énekeltél: „Sorsunk boldog vagy mostoha, ez a szent hit lesz velünk. El nem feledjük nem soha, mit tanít nagy Mesterünk...” – nem váltottad be. A következő visszautasításod talán épp akkor történt, amikor a templomban, az Úr színe előtt tett házassági esküdet nem tartottad be. És még hányszor és hányszor utasítottad vissza Isten kegyelmét. Ha cserébe kérne érte valamit, ha meg lehetne fizetni, vagy meg lehetne szolgálni érte, akkor talán

többször nyúltál volna a kegyelem után, de ajándékba nem akartad elfogadni. Testvéreim, az igazi keresztyénség nemcsak abból áll, hogy adjunk, hanem abból is, hogy vegyünk. Az ajándékozás az Úr dolga, az elfogadás a miénk. Akarsz-e találkozni Istennel? Akkor vigyázz, mert Ő mindent megtett. Most rajtunk a sor. Mi a teendőnk? Az, hogy Jézus áldozati halálát, ami érted is történt, hittel elfogadd. Engedd meg, hogy az Úr megajándékozzon ezzel a kegyelemmel. Hát csak ennyi az egész? – kérdezed. Igen, ennyi! Minden egyéb csak következmény. Jöcselekedeted, templomba járásod és úrvacsorával való élésed azért, hogy érdemeket szerezz vele, nem ér semmit. De ha Jézus áldozati halálát hittel elfogadod, akkor mégis jót teszel, mégis templomba jársz és úrvacsorával élsz, mert a Lélek kényszerít erre.

Testvéreim! Mi sokszor hajlandók vagyunk arra, hogy a vallást és Isten üdvtervét csak felületesen és külső megnyilvánulásaiban szemléljük, mint Naámán. Ő nem tud behatolni egészen a mélybe, hogy ott a történet gyökereit megláthassa. Ő csak azt látta, hogy semmi sem úgy történik, ahogy ő elgondolta, sőt elvárta. Úgy látja, hogy Elizeus lekezeli őt. Naámán most mérlegel, talán olyan érzések vannak benne, hogy én is vagyok olyan, mint Isten embere. Semmit sem lát abból, hogy a nemszeretem perceknek ő az okozója, mert nem tudta megtagadni önmagát. Ne csodálkozz hát Naámán, ha Isten emberével nem találkozhattál össze személy szerint, mert ő közvetlen közel csak az alázatos szívűekhez megy. A nemvárt fogadtatásért Naámán haraggal telik meg. Kifogásolja, ahogy a próféta bánik vele. Ez a kifogás az ember örök kifogása. Miért nem mutatja meg Isten magát? Legalább angyalai által üzenne. Hiszen a lelkipásztor is csak ember, olyan, mint én, tele gyarlóssággal. De az ember még bűnösen is önérzetes, sokra tartja magát, mikor valamit nem az ő elgondolása szerint ad Isten.

Naámán botránkozását nemcsak az lobbantotta lángra, hogy a próféta csak követ által ajánlott neki orvosságot, hanem sokkal inkább az, hogy mit ajánlott neki gyógykezeléstül. Ő menjen el a Jordán vizébe? Hát nem tudnak neki otthon illatos fürdőt készíteni? Szíriában nincs külön víz, mint a Jordán vize? Érthetetlen, hát ilyen kicsi az, amit Isten kíván? Valósággal neveléses. Hisz ezt a főembert az akkori kor leghíresebb főorvosai sem tudták meggyógyítani. Naámán nem hisz, visszafordul és elmegy. Milyen érthetetlen a 21. század emberének, hogy istentiszteletre járjon, ott egyszer felálljon, máskor leüljön. Aztán mi az az úrvacsorai kenyér és bor? Hát nincsen otthon jobb és több? Nem folytatom ezt tovább testvéreim, de te se menj tovább ezen az úton, mert meghalsz és elkárhozol. Pedig neked meg kell gyógyulnod. Naámánt vissza lehetett fordítani, rá tudták beszélni arra, hogy teljesítse az utasítást, amit a próféta mondott. A szolgák voltak a rábeszélők, a névtelen hősök. Isten gondoskodik ilyen környezetről is. Ezért kell a gyülekezet, a közösség. Azért marad gögös, bűnös, bélpoklos az, aki egyedül marad, akivel nem törődnek, aki senkire sem hallgat. A rábeszélés a józan észhez való fellebbezés volt: „ha nagyobbat kívánt volna, megtenné?” Tedd meg ezt a kicsit is. Naámán nem tudta, de még a szolgák sem tudták, hogy azért kell neki olyan kicsit tenni, mert a többi, a nagyot Krisztus végzi el a golgotai kereszten és a mennyben. Ott a rábeszélés sikerült. Most engedd meg testvérem, hogy én is rábeszéljek. Mosd meg magad Krisztus vérében, mert az Ő vére tisztít meg minket. Ó, ha itt is sikerülne a rábeszélés! Hány szolga, hány lelkipásztor kért már erre téged? Vagy nem hiszel? Próbáld meg!

Naámán megpróbálta: „bement a Jordánba”, mert már kifogyott az ellenérvekből, mert Isten Léleke megérintette, legyőzte. Naámán hitelt adott a próféta szónak. Most már elég neki ez a szó, nem kíván többet és nagyobbat. Megérezte Isten kereső szeretetét. Tudd meg, hogy ezek az áldott istentiszteleti alkalmak azért adtak, hogy te is gyógyulást nyerhess. Te meddig jutottál el testvérem? Elég neked is Isten szava és üze-

nete? Érzed-e te is lelkedben Isten téged kereső szeretetét? Élj te is e megtartó lehetőséggel, mint Naámán!

Amit egyszerűnek és könnyűnek hitt Naámán, nem is volt olyan egyszerű. Hatszor kellett alámerülnie a Jordánba és még mindig nem volt tiszta. A víz már érintette a testét, a beteg részeket, de még seinni sem látszott a gyógyulásból. Ezt csak a hetedszeri alámerülés hozta meg. A Jordán vize, a Krisztus vére kétség nélkül gyógyít, de ennek a gyógyulásnak sem egyszerre jelentkezik a hatása. Akire ráhull ez a vér, az nem marad beteg, gyógyulni kezd. Észrevétlenül történik ez a gyógyulás. Egyszer csak azt veszed észre, hogy elmarad minden kelevény; a gőg, az önértzet, az önhiúság, az önzés és megtisztulsz pokloságyodból. Azt a sok bűnt, ami rád rakódott, lemossa rólad Jézus vére, és te olyan leszel, mint a gyermek, mint Ő. Tiéd a megtérés, a bűnbocsánat, a megigazulás és a megdicsőülés. Ami eddig volt, annak vége, egy egészen új kezdődik, ahogy Jézus mondta: „A régiek elmúlnak és ímé, újjá teszek mindent.” És ennek az új életnek szól az ígéret: „ilyeneké a mennyeknek országa” Micsoda öröm, mekkora boldogság, amit ez jelent. A gyógyulással ezt is megnyered. Látod, erre biztat az ige, erre biztat az ének: „Gyermekeim kövesd szelíden szavát, / Szívednek nyújtván áldozatát...” Ámen.

„Köszönöm ezt a jó reggelt,
köszönök minden új napot.
Köszönök minden jó barátot,
köszönök, Uram, mindenkit.
Köszönöm, ha legnagyobb ellenségemnek megbocsáthatok.
Köszönöm a munkahelyemet,
köszönök minden kis boldogságot.
Köszönök minden vidámságot, világosságot és a zenét.
Köszönök minden szomorúságot,
köszönök minden jó szót,
Köszönöm, hogy a te kezed vezetni kész minden helyen.
Köszönöm, hogy megértem szavad,
köszönöm, hogy lelkedet adod,
köszönöm, hogy az embereket közel és távol szereted.
Köszönöm, hogy az üdvösséget határok nélkül adod,
köszönöm, hogy erre mindig gondolhatok.
Köszönöm, Uram, köszönni akarom neked,
hogy én köszönhetek!”

Lectio continua

(Délutáni alkalmakra)

Id. Balogh Károly

ny. lelkipásztor

Marosvásárhely

Noé bűnbeesése.

Alapige: 1Mózes 9,20-21

Noéről azt írja a Mózes első könyvének 6. része (9. v.), hogy Ő igaz, tökéletes férfiú volt. Ezért bízta rá Isten a bárka építését s mentette meg a nagy katasztrófa idején családjával együtt. Monda Isten Noénak: „...menj be te és egész házadnépe a bárkába, mert téged láttalak igaznak előttem ebben a nemzedékben.” (1Móz 7,1)

Ez az igaz ember nem pusztult el az özönvízzel, megmenekült családostól, a víz elapadása után kijött a bárkából... és földművelő kezdett lenni. Mint földművelő szőlőt is ültetett, bort készített és itt kezdődött életének egyik tragédiája, mert mértéktelenül használta a bort, megrészegedett és meztelenre vetkőzve hempergeti sátrában.

A részegség bűne bajba sodorta a családot is, illetve annak egyik tagját, Khám nevű fiát, aki mulatságosnak találta apja viselkedését s testvérei előtt kigúnyolta, amit a kijózanodó Noé megtudott s fiát megátkozta.

A részegség nagy bűn, mert az Isten képére teremtett embert kivetkőzteti az emberi méltóságából s még az állatoknál is alábbvalóvá teszi. Milyen szomorú, hogy ez a Noé-féle bűn nem halt ki a világból az évezredekkel, sőt még szaporodott s hatalmas erővel rombol és szedi áldozatait napról-napra. Hála Istennek, van egyfajta keresztyéni összefogás, mely küzd ez ellen a bűn ellen, de sokkal több kellene. Mindannyiunknak szent kötelessége, hogy vigyázzunk egymásra, küzdjünk közösen a részegség, a mámor ellen, mert egy bűnnek sincs nagyobb hódító ereje, mint ennek.

A bűnre való hajlam általában öröklődik a testben, és a léleknek állandó harcot kell vívnia. A mértéktelenségre való hajlam még fokozottabb erővel öröklődik, és megrontja az utódok szervezetét is és egyéb bűnökre is hajlamossá teszi őket. Az apák bűne sok esetben a fiakban mutatkozik meg s teszi őket nyomorulttá.

Sok jobb sorsra érdemes ember dől korán a sírba. Sok összetört remény, feldúlt családi boldogság, börtönbe került élet hirdeti a mértéktelenül használt alkohol következményét.

Erről a szörnyű bűnről sokat beszélnek, írnak manapság. De ennyi nem elég! Tenni is kell valamit ellene. De mit? Amit az Írás mond: Álljatok ellene az ördögnek, és elfutó letek.

Álljunk ellene erélyesen, és segítsük ellenállásra a gyengébbeket is. Csak közös erővel, csak keresztyéni szeretettel, csak az Ige erejébe vetett hittel tehetünk valamit.

Nagyon elgondolkoztató ez a bibliai történet, mert ha egy igaz emberrel megtörtént a szomorú eset, mennyivel inkább megtörténhet velünk, akiről sajnos nem mondható el, hogy igaz emberek volnánk.

Amikor Jézus a fájdalom útján ment, követték Őt az asszonyok és siratták. Jézus hozzájuk fordult és azt mondta nekik, hogy ne őt, hanem magukat sirassák, mert ha a zöldellő fán ez esik meg, mi esik meg a száraz fán. Igénk tanúsága szerint Noé „zöldel-

lő fa” volt. Ha vele megesett a bűnbeesés, mennyivel inkább megeshet velünk, a „száraz fákkal”?

Megszívlelendő az apostoli tanítás, mely az efézusi levélben íratott meg számunkra: „Ne legyetek esztelenek... meg ne részegedjete bortól, miben kicsapongás van: hanem teljesejete be Szent Lélekkal...” (Ef 5,18)

A Lélek erejével tudunk erősek lenni, hogy az ördögnek, a kísértésnek ne adjunk helyet, amire nézve igei parancsunk van. (Ef 4,27)

Fejezzük be az igemagyarázatot azzal az intellemmel, melyet az evangélista régen írt le, de ma is érvényes: „Vigyázzatok magatokra, hogy valamikor meg ne nehezedejék a ti szívetek dobzódásnak, részegségnek és az élet gondjainak miatta, és váratlanul reátok ne jöjjon az a nap: Mert mintegy tör úgy lep meg mindeneket, akik az egész föld színén lakoznak.” (Lk 21,34–35) Ámen.

Ábrahám vendégei útra kelnek...

Alapige: 1Mózes 19,10–11

I.

Mózes első könyve 18. részének első fele napsugaras, üde, ragyogó. Ilyenné teszi az Ábrahám viselkedése, kedvessége.

Az említett rész második fele, amit ma felolvastunk, komor, sötét, megdöbbentő, annyira, hogy fél az ember rátekinteni, nehogy úgy járjon, mint Lót felesége.

Ebben a komor részben az áll, hogy Ábrahám vendégei útra kelnek. Az akkori idők szokása szerint a vendégfogadó gazda jó hosszú úton elkíséri vendégeit. Ezek közül a vendégek közül egy megáll s hosszasan elbeszélget Ábrahámmal. Kettő továbbment és folytatta útját Sodoma, illetve az öt város felé.

A megálló, beszélgető vendég szomorú dolgot közöl vendéglátójával. Elmondja, hogy Sodomának, Gomorának és a többi városnak bűne felhatott az égig. Isten el fogja pusztítani e városokat. Ábrahám megdöbben ezen a beszéden, de nem fordul vissza azonnal, hanem közbenjáró kérésével segíteni akar a veszélybe kerülteken. Elmondja, hogy a megítélt városokban bizonyonnyal vannak igazak is, vajon azok is elpusztulnak?

Ha van 50 igaz, azokért nem kap kegyelmet a város? A vendég azt mondja, hogy az igaz nem vész el a gonosszal együtt. Ábrahám kételkedni kezd, hogy nem találta ötven igaz, ezért tovább kérdez, ha 40, 30, 20, 10 igaz találta, nem részesül kegyelemben a város? Jó választ nyer az égi vendégtől, azt, hogy tíz igazért is meg lesz a kegyelem. Ezzel az örömteljes biztatással tért meg Ábrahám az ő helyére, aki ezzel az ő közbenjárásával előképe volt a később földre jött Közbenjárónak, Jézus Krisztusnak.

Íme, Ábrahám, ama régi ember nem mondja, hogy az ő bajuk, ami a városokban történtek, ám lássák, hogy mi következik rájuk. Igaz szíve szánakozik az ítélet alatt levőkön s próbál segíteni. Úgy érezzük, hogy valósággal könyörög a városok népéért. Ilyen vonatkozásban tanítónk példát ad nekünk, hogy ne legyünk közömbösek mások bajával, nyomorúságával szemben. Tegyük meg, amit megtehetünk embertársainkért, s ha többre nem telik, közbenjáró imádságunkkal kérjünk kegyelmet számukra.

II.

Isten bosszúálló angyalai a beszélgetés alatt haladnak Sodoma városa felé. Súlyos lépésük már ott dobog a város határában. A város népe alszik, nem gondolják, hogy mi

következik rájuk. Csak egy ember van ébren, Lót, aki a lélektől indítatva kinn ül házá-
nak kapujában és vár. A Sidim völgyében levő fényes város lakóitól különbözik ez a
virrasztó Lót. Benne is él a vendégszeretet, mint a nagybátyjában. Amikor meglátja az
idegeneket, eléjük megy, tisztességgel köszönti, meghajol előttük és a házába hívogatja.
Csak némi unszolás után térnek be hozzá az utasok, akiket aztán tisztességgel megven-
dégel étellel és itallal.

Ezalatt az éjszaka homályából előkerültek az „alvilág” emberei, akik között volt
idős és fiatal egyaránt és követelték Lóttól, hogy adja ki nekik a vendégeket. Mai szóval
úgy moudanánk, hogy a „melegek” jelentek meg Lótnál és követelőztek. Lót mindent
megtesz, hogy a vendégeit megmentsse. Az Írásnak a Lót cselekedetében is áldott tanítá-
sa van. Felcsendül az Újszövetség áldott figyelmeztetése: „A vendégszeretetről el ne
felejtkeztek.” (Zsid 13,2) Akiket pedig házunkba küld az Úr, azokról gondoskodnunk
kell, és védelmüket biztosítani tartozunk, ahogy Lót is cselekedett.

A sodomai alvilág sajnos ma is működik, sokakat érnek különböző támadások fal-
vakban és városokban. Arról számol be a médium, hogy sokan segítségért kiáltanak a
vészhelyzetben, de kiáltásuk sok esetben süket fülekre talál. Késik, vagy egyáltalán nem
érkezik segítség. Ne legyünk közömbösek a bajbajutottakkal szemben. Tehetségünk,
lehetőségünk szerint segítünk, ahol szükséges, mert ez Isten akarata.

III.

Ebben a fejezetben olvastuk, hogy nem veszíti el Isten az igazat a gonosszal együtt.

A példa erre előttünk áll a mai igeszakaszban. Mielőtt Isten ítéletét végrehajtotta,
Lót családját kimentette a városból. Itt azonban láthatjuk, hogy milyen nehéz a lelkek
megmentésének munkája. Lót leányait nem lehetett megmenteni, mert azt hitték, hogy
csak tréfál velük az apa. Talán elhitték, hogy a bűn büntetés nélkül nem maradhat, de
nem gondolták, hogy olyan hamar bekövetkezik az ítélet. Nem tudták, hogy a „ma” a
kegyelem ideje. Magát Lótot is feleségével és két hajadon leányával kézen fogva kellett
kivigyék a városból Isten küldöttei, mivel az Úr „kedvezett nekik”.

Azt kell a szívünkbe zárjuk, hogy Isten mindig így vezeti ki, kézen fogva azokat,
akiknek kedvez, és ha kérésre nyitják ajkaikat, meghallgatja őket.

Egy, a második világháborúból hazakerült katona mondta el, hogy felderítésre volt
kiküldve. Egy bokros, tövises részen kellett átmennie. Amint halad, egyszer csak vala-
miben megakadt a karján a ruha. Rángatta, de nem tudott kiszabadulni. Egy csipkebo-
kor ágának tövisei akadtak ruhájába. Kiszabadította magát és más irányba ment. Nem
haladott messzire, mikor egy robbanást hallott. Másnap tudták meg, hogy egy elaknási-
tott területre tévedt egy őzike, mely beleakadt az aknába s felrobbant. Arrafele tartott
előző este, mikor a csipkebokor tövisei nem engedték továbbmenni.

Isten megmentő kezében a tövisbokor is eszköz lehet, ha valakit meg akar tartani.

Az Úr mindig kinyújtja felénk segítők kezét, csak mi nem akarjuk észrevenni. Vagy
azt hisszük, mint a Lót vejei, férjzett lányai, hogy csak tréfál velünk Isten.

Ragadjuk meg a felénk kinyújtott isteni kezet, vegyük észre a jeleket s engedjük,
hogy vezessen ki minket Atyánk bűneink Sodomájából. Vegyük halálosan komolyan
Isten intézkedéseit, üzeneteit, mert bizony nem tréfál az Úr. Minden „ma” kegyelmének
drága az ideje. Ámen.

Lót kimenekítése Sodomából

Alapige: 1Mozes 19,17–23

I.

Az előző versekből azt olvastuk, hogy Isten angyalai kézen fogva vitték ki Lótot és családját a pusztulásra ítélt városból, és azt a parancsot adták, hogy a hegyre meneküljenek, hogy el ne vesszenek.

Lót megrémül ettől a parancstól s azt kéri, hogy ne a hegyre kelljen menniük, hanem a közeli városba, Czoárba. Eredetileg ez a város is pusztulásra volt ítéelve, más négy várossal együtt, de mivel Lót oda akar menni, megváltozik az ítélet s így szól a bosszúálló angyal:

„Ím tekintek rád e dologban is, és nem pusztítom el a várost, amelyről szólottál... Czoár így megmaradt, Lót odamenekült, de nem volt nyugalma. Úrrá lett rajta az aggodás, hogy ez a város is úgy jár, mint a többiek, s ő családjával együtt elpusztul. Lehet, hogy az keltette benne az aggodalmat, hogy a felesége már nincs a családban. Sóbálvánnyá lett, mivel megszegte az isteni parancsot, amely úgy szólt, hogy ne nézzenek vissza a pusztuló városra. Lót felesége talán honvágyból, talán kíváncsiságból visszanézett. Megszegte Isten parancsát és bűnhődni kellett.

Két fontos figyelmeztetés van ezekben a versekben. Aki nem tudja elfogadni Isten tanácsát, mint Lót – hogy nem ment a hegyre –, az elveszti lelki nyugalma és megtelik aggodással. A másik figyelmeztetés az, hogy az engedetlenség, a bűn büntetés nélkül nem marad. Lót feleségének az engedetlenség miatt kellett bűnhődni, s nincs ez másképp a mi életünkben sem.

A Czoárba menekült Lót, amint említettük, retteg a város pusztulásától, s ebben a rettegésben úgy dönt, hogy mégiscsak felmegy a hegyre, ahova először is küldetett.

A hegyen egy barlangban húzta meg magát két leányával.

Az az ember, aki úgy szerette a városokat, végül a természet ölén talált nyugalmat. Amikor Ábrahám azt javasolta, hogy váljanak el, mert e rengeteg nyáját nem bírták meg a legelők, Lót Sodoma és Gomora környékét választotta, tehát a városokat kereste. S a város kétszer hozott nyomorúságot Lót életére. Egyszer egy támadás rendjén nyájával együtt elhurcolják. Tudjuk, hogy Ábrahám menti meg a fogságból. A második nyomorúsága Sodoma pusztulásakor következett be.

Íme, testvéreim, nem mindig jó az, amit mi jónak gondolunk. Az a jó, amit Isten gondol s tesz. Azt kell nekünk kutatnunk és elfogadnunk.

II.

A 19. rész utolsó versei szomorú történetet adnak előnkbe. Lót leányai is megtelnek aggodalommal, mint apjuk Czoárban. Afelől aggódnak, hogy nincsenek férfiak, akik nekik utódot támasszanak. Aztán úgy döntenek, hogy apjukat használják fel erre. Terüket tett követte. Apjukat leitatták s megtörtént a vérfertőzés.

Ezek a leányok a fertőzött, bűnös városból kiszabadultak, de a bűn utánuk nyúlt s elérte őket a barlangban is, a természet ölén is. Amit láttak a bűnös városban, az beivódott életükbe s attól nem tudtak szabadulni.

Nagyon fontos, hogy gyermekeink mit látnak a családban, a társadalomban. Ha jót látnak, az tölti meg lelküket. Ha rosszat látnak, az ivódik be életükbe, mint a szivacsba a víz s azt fogják cselekedni a későbbiekben. Azt olvastam valahol, hogy a bűn úgy fertőz, mint a ragályos betegség. Íme, Lót leányai is megfertőződtek Sodomában.

Ha a hegyekre menekültünk, vagy a föld mélyébe rejtőzünk, a bűn mindenhova utánunk jön, s igyekszik kárhozatba vinni életünket és lelkünket.

Úgy van az, ahogy Péter apostol írja: „...az ördög, mint ordító oroszlán szerte jár és keresi, hogy kit nyeljen el...”

A Jób könyvében olvashatjuk, hogy Isten megkérdi a Sátánt, hogy hol jártál? Mire az a felelet, hogy „...át és át jártam a világot...” Bizony a világban jár a bűnnek gazdája, itt jár köztünk s igyekszik elragadni azt, aki távol él Istentől.

A zsoltáros azt mondja: „az Isten közelsége oly igen jó nekem”. Az Isten közelségéből eltávolzik a kísértő. Ezért igyekezzünk megmaradni Isten közelségében s elfogadni atyai tanácsait. Ugyanis nem minden hegy-barlang visz bűnbe. Van egy másik hegy, a Golgota, ahol menekvés van. Lélekben oda meneküljünk. Ott nem pusztulunk el, hanem életünk, üdvösségünk lesz és ott a kegyelemben bővülködünk. Ámen.

Ábrahám és Sára Gérárban

Alapige: 1Mózes 20,1–18

Sodoma pusztulása után Ábrahám és családja otthagya Mamré tölgyesét (ligetét) és elvándorolt Gérárba. Ez a vidék a filiszteusok lakóhelye volt. Fejedelmük (királyuk) Abimélek volt. Abimélek nem személynév, hanem a filiszteusok királyának hivatali címe, mint pl. az egyiptomiaknál a fáraó.

Ez a filiszteus méltóság egyeduralkodó volt. Övé volt minden hatalom a családok felett is. Magáévá tehette a férfiak feleségeit s elvehette gyermekeiket.

Ilyen környezetbe került Ábrahám, akinek felesége, Sára, igen szép asszony volt, akire csakhamar szemet vetett Abimélek s el is vitette magához.

Ábrahám ismerte a filiszteus szokásokat, féltette is az életét a szép asszonyért. Előre megegyezett Sárával és környezetével, hogy nem feleségének, hanem húgának mondja Sárát. (A maga nemében ez nem volt egészen hazugság, mert Ábrahám és Sára unokatestvérek voltak.) Itt azonban a „húgom Ő” mégsem fedte a teljes valóságot, mert a húgnak nevezett nő feleség is volt. Így hát Abimélek, aki elvitette Sárát, nem is kárhoztatható. Ábrahám meg akarta tartani az Ő életét... s íme, elvesztette azt. (Lk 9,24)

Nem merte egészen Isten gondviselésére bízni magát. Maga akarta megoldani élete nagy kérdését s póruł járt.

Velünk is ez történik valahányszor kicsinyhitűek vagyunk s Isten nélkül akarjuk megoldani életünk kérdéseit. Nem szabad nekünk félnünk sem Mamréban, sem Gérárban, sem itt a szülőföldünkön, mert ígéretünk van arra, hogy „...semmi ki nem szakaszthat minket az Isten szeretetéből...” (Róm 8)

Elképzelhetjük Ábrahám helyzetét, hogy milyen üres lehetett az élete, sátora Sára nélkül. Sokszor tapasztaljuk ezt mi is, ha társunk elutazik valahova. Minket azonban biztat a remény, hogy aki hiányzik, hazatér. De Ábrahámnak még a reménysége sem lehetett meg.

Erről a magányos, megkeseredett, reménytelen emberről gondoskodott Isten. Pillanatnyi megingásáért, gyengeségéért megbocsátott az Úr, mint ahogy velünk is cselekedett sokszor. Álmában megjelentette a filiszteusok fejedelmének, hogy vétkezett, mert Sára férjes asszony és ezért meg fog halni.

Abimélek megrémült és ezt monda az Úrnak: „...az ártatlan népet is megölöd?” Szívem ártatlan, kezem tiszta, mert mindketten letagadták, hogy házastársak.

Milyen jó lenne, ha mi is elmondhatnánk, hogy szívem ártatlan... kezem tiszta. Adja Isten, hogy az Úr Jézus segítségével úgy tudjunk élni, hogy az előbb említettek szerint szólhatunk és az igaz is legyen.

Isten válaszolt a megrémül Abiméleknek: „Én is tudom, hogy szívednek ártatlanságában míveltetted ezt... Mostan azért add vissza annak az embernek az ő feleségét, mert próféta Ő és imádkozik te éretted és élsz...” Abimélek a szerint cselekedett, amint Isten szólott, visszaadta Sárát férjének.

Az Úr nemcsak az Abimélek szívét látta, látja a mi szívünket, cselekedeteinket és ugyanazt mondja nekünk is: tedd jóvá, amit elrontottál és élsz. Boldogító tudat, hogy nekünk is van Prófétánk, aki bűneink bocsánatáért esedezik, s az Ő esedezéséért bocsánatot nyerünk és élünk.

Abimélek, amikor Sárát visszaküldte, ajándékot is küldött: 1000 sékelt „szemek befedezőjéül” a történetek elfeledtetésére, vagy más magyarázat szerint: díszes fátyolra.

A mi bűneink elfeledtetésére (bocsánatára) nem ezüst, nem arany küldetett..., hanem Jézus vére ontatott ki, s így lettünk az Ő tulajdonává. Ez a mi hitünk alapja. Ez adjon nekünk teljes bizodalmat bűnbocsánatunk felől. Erről a nagy ajándékról soha el ne felejtszünk! Legyen ezért egész életünk hálaáldozat.

Meglett a békesség. Helyreállott Gérárban a normális élet. Ábrahám, a próféta imádkozott ellenségéért és háza népéért, s mindannyian meggyógyultak: Abimélek, a felesége és a háza népe.

Ma is sok a beteg. Férjek, feleségek és háznépnek szenvednek körünkben és tőlünk távol. Nagy szükség van a Prófétánk gyógyító imájára. Imádkozunk Vele mi is, még az ellenségeinkért is. Ő is így tett a keresztfán. Áldott tanítása szerint szüntelen imádkozunk, hogy gyógyuljon meg a sok Abimélek és ez a nagyon beteg világ. Ámen.

Más szemmel nézve

Egy déltengeri törzsfőnök európai utazása után népének a fehér ember életéről mesél:

– Hasonlítanak ahhoz az emberhez, aki Savai-ba indul csónakon, és alig hogy ellöki magát a parttól, arra gondol: Vajon mennyi időre van még szükségem, hogy Savai-ba érjek? S amíg gondolkodik, nem veszi észre a barátságos vidéket, melyen át útja viszi.

Nemsokára egy hegyerinc emelkedik ki a part felől. Most azon töpreng, hogy mi lehet a hegy mögött. Közben elfelejt együtt énekelni a csónakban lévő fiatalokkal, és nem hallja meg a lányok vidám tréfáit sem.

Alig hagyja el az öblöt és a hegyerincet, arra gondol, hogy nem fog-e estig vihar támadni: Világos nappal is felhőket keres. De vihar nem jön. A csónak estére célhoz ér.

Számára ez azonban olyan, mintha az utat meg sem tette volna, mert gondolatai távol jártak tőle és a csónaktól. Jobb lett volna, ha otthon maradt volna.

Az idei RORLÉSZ konferencián elhangzott prédikációk

Berekméri Kocsis Melinda
Marosvásárhely–Cserealja

Szakadások a közösségben

Alapige: 1Korinthus 11,18–21.30–33

Vannak az életünkben kellemetlen dolgok, amelyekről nem szívesen beszélünk, amelyeket nem szívesen ismerünk be még önmagunk előtt sem. Ilyenek például egy közösség életében a szakadások. Ezzel kezdi az apostol az isteni üzenetet, erről ír a korinthusi gyülekezetnek, és ezt helyezi most a mi szívünkre is: tudniillik, hogy „szakadások vannak köztetek”.

A korinthusi gyülekezetben sokan mondták: én Apollósé vagyok, én Kéfásé, én Pálé, én a Krisztusé. Nem tetszik ez az apostolnak, mert tudja, hogy nem tetszik ez Istennek sem. „Vajon részekre osztott-é a Krisztus?” – kérdezi már a levél elején. Miért akarjátok szétszaggatni Krisztus testét? Az apostol szolgálatának ez lenne a csődje. Ezért is fájnak neki a szakadások. Különösen akkor, amikor az úrvacsora szereztetési igéjéről szeretne beszélni. Arról az eseményről, történésről, ami összeköt, ami igazi, őszinte, képmutatás nélküli közösséget teremt.

Pál apostol az Úrtól vette, az Úrtól tanulta, hogyan kell megkeresni a másik embert, hogyan kell megszólítani, meghallgatni, és hogyan kell megosztani vele Jézus megtörtént testét és kiontott véréét. Arra készül, hogy bizonyosságot tegyen erről. És akkor jön a hír: a gyülekezetben szakadások vannak. Nagyon keményen szól oda nekik már az előző fejezetben is: „Nem ihatjátok az Úr poharát és az ördögök poharát, nem lehettek az Úr asztalának és az ördögök asztalának részesei.” (1Kor 10,21)

Ellentmondások halmaza van előttünk: összegyűlnek, de nem azért, hogy a közösség erejét megélik és ünnepeleik, hanem azért, hogy a szakadások nyilvánvalókká legyenek. Ezt hallja róluk az apostol.

Mi az, amit rólunk hallanak az emberek, mi az, amit mi egymásról hallunk? A rossz hírt sokkal hamarabb, mint a jót. Halljuk, hogy az egyes gyülekezetekben, az egyes szolgatársak életében gond van. Igen, halljuk ma is, hogy szakadások vannak, botrányok, betegségek és válások, csalódások, tragédiák és meghasonlások. Nem akarjuk mindezt hinni, nem akarunk közösséget vállalni a bajba jutottal.

Az apostol a rossz hírekre azt mondja: „valami részben hiszem is” Hiszi, mert hát mitől lenne különb egyik gyülekezet a másiktól, vagy az én gyülekezetem a korinthusitól?

Hiszem, hogy vannak gondok, bajok, eltévelyedések, kihágások és szakadások. Tudom, hogy bárhogyan is igyekeznél, életed megpróbáltatásait nem tudod elkerülni. Talán szeretnéd elrejteni, de elkerülni nem tudod. És sokunknak élete ebbe keseredik bele, ettől lesz csőd, mert szeretnénk elrejteni azt, amit nem lehet.

Az apostol alázattal mondja, nem örömmel: „szükség, hogy szakadások is legyenek köztetek...” A tanítványi közösség, a Krisztust követők közössége nem mintapéldánya a tökéletességnek, sokkal inkább a tökéletlenségnek. Szükségesek a mélypontok az életben, hogy felszínre kerüljön az igazi érték, a megpróbált és kipróbált hit. Mert életed szakadásaiban lesz nyilvánvalóvá, hogy kiben hiszel: emberben, társban, szülőben, gyermekedben, vagy épp Jézusban, ill. abban, aki Jézusra mutat.

Pál apostol a járható, a gyógyulás felé vezető utat is mutatja a korinthusiaknak, és pedig akkor, amikor azt mondja, hogy a növekedést Isten adja. A szakadások nem Apollósban, nem Kéfásban, és nem Pálban fognak begyógyulni, hanem csakis Jézus Krisztusban. És számunkra is, ma is ez az egyetlen járható út, ha megmaradni és növekedni akarunk.

A szakadásokban nyilvánvalóvá lesz a hited, de megpróbált lesz minden, ami ehhez kötődik: reményiséged, szereteted, hűséged, kitartásod. A szakadásokban nyilvánvalóvá lesznek a kapcsolataid: kire számíthatsz? A szakadásokból fakadhat új élet, új értékrend, új, Isten szerinti szolgálat. Így, ilyen értelemben pozitívan értékeli az apostol a történeteket.

A második észrevétele az apostolnak az, hogy „amikor egybegyűltök nincs úrvacsorájával való élés: mert ki-ki az ő saját vacsoráját veszi elő az evésnél...” (20–21) Nagyon érdekes lehetett az első gyülekezetekben ez a szokás. Milyen szép: eljöttök, hogy együtt legyenek, és vacsorájukat, eledelüket is elhozták, hogy az étkezés ideje alatt is együtt legyenek. Hogy még arra a kis időre se szakadjanak el egymástól. Jó, szép és dicséretes szokás, de mi lesz belőle: egyeseknek több van, másoknak kevesebb. Egyik éhezik, másik dőzsöl. Hogy van ez hát: ki-ki külön maga elé teszi a maga eledelét, a másik ember pedig már nem érdekli?

Ma ezt így nem gyakoroljuk, de lelki értelemben annál inkább. Valahányszor együtt vagyunk, mindenki hozza a maga eledelét: a maga életét, gyülekezetét, családját, gondját, baját, örömét. A maga életéről beszél, a saját gondja a legnagyobb és a saját öröme, sikere a legfontosabb, a másik csak érintőlegesen, vagy egyáltalán nem érdekli. Ezért lesz mindig olyan, aki továbbra is éhezve, ugyanolyan magányosan és üres szívvel fog elmenni a közösségből, ahogy jött. Más pedig dőzsölve, tele élménnyel, jó beszélgetések jó ízével.

Ennek pedig következménye van és lesz: „Ezért van ti köztetek sok erőtlén és beteg, és aľuszna sokan” (30. v.) – mondja Pál apostol. Ez az eredmény: betegség, erőtlenség, pusztulás.

Tudod, hogy azok között, akiket ajándékba kaptál Istentől, ki miért beteg és erőtlén? Lehet, hogy azért lesz beteggé és erőtlenné egy-egy gyülekezet, mert az elhangzó udvarias mondatokból nem hallod ki a segélykiáltást, mert a kozmetikázott mosolyban nem látod meg az álarcot. Rajtad is múlik, hogy szomszédod, társad, barátod ne aludjon el lelkileg. Rajtad is múlik, hogy a „világgal együtt el ne kárhoztassunk” (32. v.).

Pál apostol egy gyógymódot ajánl. Ezt szeretném most én is a szívetekre helyezni: „egymást megvárjátok” Az úrvacsorázásban is, a lelki táplálkozásokban is, az élet mindenfajta kérdéseiben is. Nincs időnk egymásra, nincs időnk meghallgatni, és nincs időnk elmondani egymásnak azt, amit el kell mondani, hogy az élet élet maradjon, a közösség közösség maradjon az Isten kezében.

„Egymást megvárjátok” – mert ha nem, csak szakadások lesznek, és csak azok maradnak.

„Egymást megvárjátok” – mert ha nem, mindenki csak a saját vacsoráját fogja elkölteni mindig, a világ végezetéig.

Várjátok meg egymást, mert egyedül lenni maga a kárhozat. Sık Sándor költő ezt így fogalmazta meg:

„Egyedül lenni: emberek között
Elátkozott,
Egyedül lenni: az Isten előtt
Elkárhozott,

Egyedül lenni: önmagadnak is
Csak undora, ”
(Sik Sándor: *XI. Stáció*)

Ne szakadj ki, és ne engedd, hogy kiszakítson a közösségből se emberi érdek, se becsvágy, se semmiféle külső-belső körülmény. Ebben az igyekezetünkben – ti. a közösség megélésében – segítsen meg bennünket az Úr Isten. Amen.

Farkas Antal
Nagyvárad–Velenca

Ha nincsen a helyén az Úr ládája

Alapige: 1Kronika 13

Szeretett szolgatársaim, nagyon különleges ez az ószövetségi történet, melyet a felolvasott ígerészből hallottunk. Elcsodálkozhatunk, hogy mi meg nem eshetik egy néppel, de ugyanígy az egyházzal is a történelem során. Elmondhatjuk tehát, hogy velünk aztán minden megeshet. Talán nincs is olyan út, melyen meg ne fordultunk volna.

Megújulásnak is nevezhetjük ezt a jelenséget. Most e RORLÉSZ konferencia alkalmával is feltehetjük a kérdést: Vajon szükség van-e rá, vajon esedékes-e? A válaszra, gondolom, nem kell sokáig keresgélünk. A történetből azt halljuk, hogy nincs a „helyén” az Úr ládája. Hová lett a szövetség ügye? Mit tett vele Izráel?

Isten a választott nép közötti jelenlétét a szövetség engedelmes megtartásához kötötte. Köztük való jelenlétének bizonyosságául készítette a szövetség ládját. Amikor szövetségsgézt követett el a nép, köztük való jelenlététől fosztotta meg őket Isten.

Az Úr ládája nincs a helyén. Milyen viszontagságos utakat járt be, még fogságban is volt, a Dágon templomában. Egy szintén „ládával” való analógia: Nagyváradon, a Teleky utcában a zsinagógát bezárták. A Partiumi Keresztény Egyetem szeretete volna megvásárolni oktatási és/vagy kulturális célból. De nem sikerült. Jelenleg zöldségládákat raktároznak a zsidó templomban.

Nincs a helyén az Úr ládája. De hogyan került el onnan? És egyáltalán mire használta fel Izráel? Hát több mindenre. Példának okáért belekeverte a napi politikába, bevetette a filiszteusok elleni harcába. Csata sorsát eldöntő hadi szerszámmá lett a választott nép szemében, amely, ha nincs rá szükség, félretehető, elhanyagolható, mint az történt is békeidőben a Saul király idejében.

Szeretett testvéreim, ez egy olyan harc, ahová nem jön el velünk az Úr. És mégis hány ilyen harcot vívunk, és milyen veszteségeket szenvedünk.

A választott nép megfélekedett a szövetség alapokmányáról és annak megtartásáról. Úgy vélte, hogy Isten jelenléte ettől függetlenül is a ládához van kötve.

Az már egészen más kérdés, hogy Istent nem lehet legyőzni, ládját elzárni, ő a Dágon templomában is Úr. Amikor beviszik a filiszteusok templomába és Dágon szobra mellé helyezik, a bálvány ledől előtte. Visszaállítják a helyére a ledőlt szobrot, másnapra azonban darabokra törik, letörik a két keze, feje, csak a dereka marad meg. A filiszteusok gyorsan észhez kapnak, rájönnek, hogy a láda szerencsétlenséget hoz, nos, hát gyorsan vissza kell adni a veszélyes Isten jelképét, minél gyorsabban meg kell szabadulni tőle.

Érdemes megemlíteni, hogy a pogány filiszteusok legjobb tudásuk szerint jártak el, anélkül, hogy gondoltak volna rá és úgymond „megadták a tiszteletet” az Úr ládájának: egy új szekérre helyezik, mely elé itt a Krónikák könyvében ökröket, a Sámuel első

könyve szerint két borjas tehenet fognak be, melyek nem voltak még járomban – a lényeg szempontjából azonban teljesen mindegy, hogy mely állatokat –, az új szekeret megtöltik arany ajándékokkal, öt fejedelem kíséretére bízzák, vagyis ezáltal teljes elégtételt nyújtanak Izráel Istenének. Dávid uralkodásának céljával a láda Jeruzsálembé való vitelét tűzte ki. Ez a sokak számára szokványos felvonulás azt a látszatot keltette, hogy Dávid ökrökkel akarja Jeruzsálembé „vontatni” Istent, mint a pogányok saját bálványait.

Hívó keresztyének nagyon gyakran vallásos buzgóságukban, hogy Istennek szolgájanak, mindenfajta emberi eszközökhöz menekülnek, melyek hasonlóak az új szekérhez. Vajon itt a ládát nem a papoknak kellett volna a vállukon vienniük?

Milyen szomorú, hogy Izráel nem tud mit kezdeni Isten ládájával. Nem adja meg neki a kellő tiszteletet, „beletekintgetnek”, melynek eredménye az, hogy több mint 50 ezren halnak meg. Megszabadult a láda és még sincsen a helyén. Kirjáth-Jeárimba, Abinádáb házába kerül, ahol Abinádáb fia, Eleázár őrzi hűséggel húsz éven keresztül. A láda azonban még most sincs a megfelelő helyén. Miért? Dávid adja meg reá a választ, amikor azt mondja: *a Saul idejében nem törődtünk vele*. Magyarázkodhatott volna, de mégsem tette, hanem kimondta az igazságot: *a Saul idejében nem törődtünk vele*. Nagyon súlyos mondat.

Számunkra nincs-e tizenete ez igazságnak? Jó volt úgy Abinádáb házában, funkcióvesztetten, Eleázár liturgiájával, miközben hiányzik szent helyéről.

A Saul idejében nem törődtünk vele. Nem is akármeddig, húsz éven keresztül. Szinte életformává lett, hogy a láda nincsen a helyén. A magunk idejében sincs mindig a helyén. Azt mondjuk: igaz, hogy nem törődtünk vele, de fontosabb dolgaink voltak és azokkal kellett törödnünk.

A Saul idejében azt jelenti, hogy így lesz életünkben történelem. Milyen beszédes idő! Ugye, kedves lelkész testvéreim, mi is tudnánk mesélni. *A Saul idejében* azt jelenti, hogy te és én, X gyülekezetben, XY kurátor, esperes, püspök idejében.

Húsz esztendő, és mi egy kicsit továbbmegyünk és emlegetünk negyven esztendőnyi kommunizmust, mely idő alatt nem törődtünk vele és a változások óta eltelt tizenkilenc esztendőt is emlegetünk, hogy bizony azóta sem törődtünk vele. A mögöttünk lévő esztendőket, bármennyi is lett legyen az, a panasz jegyében emlegetjük. Pedig lehet, vagy lehetne a bűnbánat jegyében is számolgatni az esztendőket.

Dávid mondhatná, hogy az előző király okolható mindezért, ő aztán nem volt hűtlen, már suttyó pástorgyermekként is ki mert állni parittyával a nagy Góliáttal szemben. De Dávid nem mond ilyeneket, hanem azonosul népével, azt mondja: *nem törődtem vele*, vagyis én magam sem törődtem vele. Nem mondja, hogy csak én harcoltam, csak én álltam ellen, csak én vagyok a hős, a forradalmár, a nemzetmentő, a jó stratégia, politikus és rajtam kívül senki más.

A megújulás itt kezdődhet el. Ha elvállaljuk a vádat, a bűnt és elkezdjük a bűnbánatot.

De vajon igaz-e ez a bűnbánat? Az 1Sám.7,2b-ben azt olvassuk: *Izráelnek egész háza siránkozik az Úr után*. Vajon Isten szerint való-e a mi siránkozásunk? Mert siránkozni, azt aztán tudunk, ahhoz aztán igazán értünk. Siránkozunk a globális gazdasági infláció miatt, hogy bizonytalan az állásunk, veszélyben a jövőnk, nem tudjuk felvenni a havi jól megérdemelt fizetésünket; soroljam? De vajon Isten ládája, a szövetségnek jele után siránkozunk-e? Vajon vágyakozunk-e, hogy Isten fényhordozói legyünk a világban? Jóel próféta felhívása így hangzik: *Térjetelek meg hozzám teljes szívetek szerint; böjtöléssel is, sirással is, kesergéssel is. És szíveteket szaggassátok meg, ne ruhátokat, úgy térjetelek meg az Úrhoz, a ti Istenetekhez.* (Jóel 2,12–13b) Pál apostol pedig azt

írja a 2Kor 7,10a-ban: *Mert az Isten szerint való szomorúság üdvösségre való megbánhatatlan megtérést szerez.*

A történet üzenete szerint a **megújulás az egész nép ügye kell legyen.** Dávid nem királyi rendeletével intézi el a láda visszahozatalát, hanem az egész nép, a gyülekezet egyetértésével. Nem csupán néhány embernek vagy küldöttségnek, hanem az egész Izráelnek ki kell vonulnia a láda elé. Ez a megújulás: mindenki, s benne maga az egyén. Te és én.

Jaj, szoktuk mi mondani, hogy rendezze el a presbitérium, hozzon rendelkezést az igazgatótanács, az egyházkerület, a lelkeszértkezellet vagy a zsinat. Ezek hamis elvárások. A megújulást nem lehet felülről elrendelni. A teljes Izráelnek ki kell vonulnia, királyostól, népestől. Püspököstől, esperesestől, lelkipásztorostól, segédlelkipásztorostól, gondnokostól, presbiterestől, gyülekezetestől. Így sirjon az Úr után, és így menjen az Úr elé. Hiszem, hogy ez lehet és kell legyen a romániai magyar református egyház jövője is, benne pedig a te és az én megújulásomnak a titka.

Azt írja Jakab: *Közeledjete az Istenhez, és közeledni fog hozzátok* (4,8). Isten közelről más, mint távolról. A ládát kísérő Uzza halála arra döbbsent rá, hogy Isten szent és dicsőséges még akkor is, ha a ládája egy tehénszekéren zötykölődik. A szekeret Abinádáb két fia, Uzza és Abija kísérték, és a balgatag állatok, az ökrök félreléptek. Megbillen a szekér és rajta a láda. Uzza azt gondolta: utánakapok, megvédem a Ládát, csak nem engedem, hogy szégyenszemre leessen.

Vajon Isten ügyének szüksége van-e erre a mozdulatra? Vajon mi papos megsokásból nem gondolunk-e sokszor arra, hogy otthonosak vagyunk az Úr dolgában? Ládájá körül szolgálunk, meg tudjuk védeni Isten ügyét. Mi is sokszor segíteni akarunk az Úrnak és azt mondjuk, minden csak szervezés kérdése, mi erre rátermettek és bátrak vagyunk, mi az nekünk?

Figyelem, szeretett testvéreim! „Ne nyúlkáljunk” az Úr ládájához, vagyis ne közelítsünk akárhogyan Isten ügyéhez. Szolgáljuk őt félelemmel és rettegéssel.

Dávid rájön nagy hibáira, hogy nem mutatott be áldozatot, nem a megfelelő inđulattal és tisztelettel „kezelte” az Úr ládáját és félni kezdé az Istent, olyannyira, hogy nem meri elvinni/bevinni a ládát magához. Rájön arra is, hogy Istent nem lehet birtokolni, Ő akar birtokolni minket. Leteszi félúton Obed-Edom házána a ládát. Megreked a megújulás.

Mi is visszük egy darabig az Úr ládáját, s majd ha jönnek a nehézségek, letesszük. Pedig a láda hordozására minket szemelt ki Isten, mint az ő választottait, hogy *hordozák az Isten ládáját, és néki szolgáljanak mindörökké* (1Kron 15,2b).

A felolvasott bibliai rész e verssel zárul: *És az Isten ládája Obed-Edom házában volt három hónapig; és megáldá az Úr Obed-Edom házáat és mindenét valamije volt.* Emeljük ki ezt a szót, hogy „megáldá” Isten a mi életünket, szolgálatunkat és Anyaszentegyházunkat is megáldja Fiában, az Úr Jézus Krisztusban, Akiben megújította a velünk kötött szövetségét, hogy szolgáljuk mi is szent odaadással és félelemmel. Jézus közel hozza hozzánk Istent. Ő a közel lévő Isten. Legyen övé a dicséret és dicsőség mindörökké. Ámen.

(Elhangzott 2009. április 16-án Marosfőn, a RORLÉSZ konferenciáján. Szerkesztett változat.)

Mindig Krisztussal!

Alapige: János 21,1–7

Nehéz időszak után, egy fáradtságos, küzdelmes éjszaka után vannak a tanítványok. Már készülnek a part közelébe vinni a hajót, kikötni, letenni a hálót, és ha lehetséges, kipihenni fáradalmaikat.

Azt hiszem, a mi életünkben is sokszor vannak ilyen időszakok. Jövünk az ünnep örömeiből, de ugyanakkor a sok szolgálat áldott fáradtságából. Aztán jött a hosszú, több órás utazás, az azonnali intenzív megbeszélés, a program, a hajnalba nyúló beszélgetések a régen látott barátokkal, kollégákkal, évfolyamtársakkal. Ebben is, de sok minden másban hasonlít az életünk Péterééhez, Jézus tanítványainak az életéhez, mert minket is elhívott, mi is az ő tanítványai vagyunk. A mi halászásunkat is igénybe vette, veszi Jézus Krisztus!

Igénk azzal kezdődik, hogy ismét megjelentette magát Jézus az ő tanítványainak.

Mi is lenne, ha nem így lett volna, és ha nem így lenne, ha Jézus magunkra hagyta a szolgálatainkban, munkálatainkban. Maradna az örök küzdelem a hálókkal, a hajóval, a hajókkal, a nagy semmivel, az üres hálóval, a „nincsen”-nel.

De ő mindig megjelenik a tanítványainak, ő megjelenik ma is, ha partközelen evezünk, ha Jézus közelében vagyunk.

A tegnap hallottuk a megnyitó istentisztelet egyik üzenetében, hogy Pál „kívánta látni” a tanítványokat; a társakat, a Krisztust követőket. Nagyon fontos ez, nagy öröm volt Pál számára, és azt hiszem, minden tanítvány számára az. De sokkal fontosabb és nagyobb öröm, amikor Jézus kívánja látni a tanítványokat, amikor ismét, újra és újra kívánja látni az életedet, szolgálataidat, küzdelmeidet, harcaidat és nemcsak nézni szeretné, mint egy képét, hanem aktívan részt akar venni abban: segít, áld.

Megjelentette magát úgy, hogy „együtt voltak” tanítványai, igaz, nem mind, csak heten. Lehet, mások máshol halásztak, vagy másért szálltak hajóba.

Nem a tanítványok számától, nem a jelenlévők létszámától függ Jézus jelenléte, a Szentlélek velünk léte, mert tudjuk, hogy „ahol ketten vagy hárman egybegyűlnek az én nevemben, ott vagyok közöttük”

Az esti összesítésből kiderült, hogy csak 190-en vagyunk együtt. Nem az a fontos, hogy ki nem jött el, ki maradt otthon, a hajón. Fontos, hogy mi itt vagyunk és olyan jó rá figyelni, hallgatni üzenetét, megbeszélni gondjainkat, örömeinket, kudarcainkat, sikereinket, vagy – ahogyan az egyik témából kiderült – az életünknek, szolgálatainknak a sokféle „küüresedését”

És jó együtt imádkozni értünk, szolgálatainkért, és értük is, őket se hagyja Krisztus magukra, akik ma nem akartak együtt lenni velünk.

Igénk szerint Péter ötlete volt az egész halászat. Talán ő fáradt bele leghamarabb a várakozásba és felejtette el, hogy Jézus más halászatot bízott rá, Ő szól így a többiekhez: „menjünk halászni”, úgy, ahogy régen tettük. Az ember, a kicsinyes emberi hang mindig megszólal Jézus tanítványaiban is, s háttérbe szorítja az isteni hangot.

Azért van annyi gondjuk, bajuk. Azért a sok elégedetlenség: kicsi a háló, a hajó sem az igazi, kevés az, ami van, több kellene, nagy a család, a gyerekek nőnek, s vele együtt nőnek a gondok, a problémák. Tegyük le most egy rövid időre az emberhalászhálót, menjünk vissza a másik hálóhoz, a megélhetést, családot biztosító hálóhoz. Nagy képmutatás lenne részünkről őt, őket ezért bírálni, bántani. Biztos vagyok benne, mindany-

nyian átéljük és átéljük ezt az érzést és sokszor kimutatható az ilyen hálók jelenléte a mi életünkben is. A baj nem is ez. A baj az, amikor csak a hálóval, a hajóval foglalkozunk, no meg az evezéssel, a vitorlázással. Mert amíg ez így van, amíg csak önmagunkra, hálóinkra, hajóinkra, az evezők csapásaira koncentrálnak, nem vesszük észre, hogy a parton Valaki már régóta figyel és vár reánk. Jézus nem csak szemmel tartja, de szeretetében is részesíti az övéit, hogy áldásait, ajándékait adja nekik.

De a háló, az élet üressége, nyomasztó ténye, a „nincsen” felismerése nem láttatja meg velük az Urat. Igénk azzal folytatódik, hogy Jézus megszólítja a tanítványokat. Csak amikor megszólal, amikor beszélgetnek, akkor kezdődik el valami nagyon fontos változás. Elismerése ez annak, hogy amíg a magam oldalán halászatok, nincs eredmény.

Péterék szakavatott, elismert halászok voltak, nehéz nekik újat mondani a halászatról. Mi, lelkipásztorok is ismerjük ezt az érzést: „mi értünk hozzá”, nehéz nekünk újat mondani és bevallom, nekem is nehéz. Az is igaz, hogy nagyon nehéz beismerni, hogy amíg a magam oldalán halászgattam, ügyeskedtem, a végeredmény: üres háló, semmi siker. De amikor Jézus irányít, és én engedelmeskedem, mint egykor Péter és társai, amikor nem a Péterek hozzáértése lesz a meghatározó, amikor a magam, a magunk oldaláról a Jézus oldalára vetem/vetjük a hálót, melyet Ő mutat, akkor pillanatok alatt csodálatosan, magától Jézustól megtelik a háló. Megtölti az üres hálókat, lesz áldás, táplálék nekem is, neked is, a többieknek is, mert az „Úr van ott” a parton. Jézus volt ott, felismerik Őt, és örömmel futnak hozzá. Hozzá, aki eledellel várja őket, gondoskodva tanítványairól. Így van ez ma is. Nélküle semmi, vele minden. Erről soha meg ne feledkezz, testvérem. Ámen.

Zákeus a cseresznyefán

Fiatal férfi a házunk előtt mondta el azt, amit csak leírni tudok, de sugárzását hozzáadni nem.

– Egy szelíd, szép lánnyal ismerkedtem meg. Ő szívesen, de tartózkodva fogadta nyegle bókjaimat, kísérgetéseimet. Napsugaras kertben csomagolta ki a magával hozott elemózsiát. Ám amikor meglátta a feje felett pirosuló cseresznyét, arra kért, másszak fel a fára néhány marokért. Én feltornásztam magam, s a fa hegyiből dobáltam le az érett szemeket. Egyszer csak megszólalt:

– Most már lejöhetsz, Zákeus, kész az uzsonna!

Amíg a fáról lelépődtem, eszembe jutott valami gyermekistentiszteleti töredék a kistermetű, fára mászó Zákeusról, a vámszedőről. Méregbe gurultam. De alig hogy lehuppantam, már nyújtott felém egy szendvicset.

– Sonkás. Szereted? – és búzavirágkék volt a szeme.

Olyasmit éreztem, amit még soha, kibukott a számon:

– Igen, szeretem, de csak veled együtt. Szendvicsestől feleségül akarlak. – Mire ő:

– Jól van, Zákeusom, hozzád is megyek, de csak egy év múlva.

– Miért? – kérdeztem sértődötten.

– Azért, mert Zákeusnak is volt egy s más elintéznivalója, mielőtt üdvösségre jutott. Nem olvastad soha az evangéliumot?

A Genezáret partján

Gyököcssy Endre

Ki Isten? És kik vagyunk mi?*

Jézusnak rendkívül komoly üzenetei kezdődnek így: *Bizony, bizony...* A görög szövegben ez így hangzik: *Ámen, ámen*. Ezzel a szóval Jézus az Atya felé fordul, az Ő akaratára mond áment. Ezután vessző következik, s a folytatás már a tanítványokhoz szól: *mondom néktek...* Általában elsiklunk a váltás fölött, pedig e „kétirányú” mondatok hallatlan súllyal hangzanak el, és nem is akármikor! Kövessük most végig ezeket az igéket a János evangéliumában!

János már legalább kilencven esztendő, amikor evangéliumát írja. Az egyetlen még élő tanítvány tekint vissza a Mester életére. Reflexiója más, mint a másik három evangélistáé, akik fiatalon írtak, friss emlékekkel: János idős, és sok idő telt el a döntő események óta. Visszatekintésében már summáz, összefoglal. Az utolsó tanítvány nemcsak elmondja, hogy mi történt, mint a másik három evangélista, hanem hozzászeli azt, amit ötven év távlatából leszűrt, megértett Jézus életéről, haláláról, feltámadásáról. Úgy is mondhatnám: János *dogmatikát* ír.

Nem szeretjük a „dogmatika” kifejezést, pedig az nem egyéb, mint a kikristályosodott, pontosan megfogalmazott hittapasztalat. Tehát az öreg János halála előtt – mintegy a következő generációnak – tömören összefoglalja a maga tanítványi hittapasztalatát, hogy átadja azoknak, akik utána következnek. Nézzük tehát e jánosi kis dogmatika bizony-mondásait!

Bizony, bizony, mondom néktek: a Fiú önmagától semmit sem tehet, csak ha látja, hogy mit tesz az Atya; mert amit ő tesz, azt teszi a Fiú is, hozzá hasonló módon. (Jn 5,19)

Ebben a néhány versben arról van szó, hogy ki Isten, ki Jézus Krisztus, és kik vagyunk mi.

Mit mond János az Atyáról? Először is azt, hogy Ő valóban *Atya*: úgy szeret bennünket, ahogyan az apa szereti gyermekét. Az arám szó, amelyet Atyának fordítunk, egyáltalán nem komor, inkább kedves, bensőséges: *Abbá, Atyácska*. Ebben a megszólításban benne van, hogy a teremtő Isten fiaiként bánik velünk, szeretetével vesz körül akkor is, ha fenyít, akkor is, ha próbára tesz – mindig szeret. Ha öt gyerek összeverekszik az ablakom alatt, és meglátom, hogy a fiam is köztük van, mit teszek? Négyet elzavarok, az ötödiknek viszont, a sajátomnak esetleg adok egy nyaklevest. Így van ez: Isten is azt bünteti, azt próbálja meg, akit szeret – annak ad tövist, s őt méltatja arra, hogy neveli. Ilyen Atyánk van!

Több évtizedes szolgálatom alatt sokszor tapasztaltam Isten atyaságát. Egyszer beesett hozzám egy riadt, huszonnégy éves leány. Vidékről érkezett lóhalálában, mert igen nehéz helyzetbe került. Végighallgattam, és azt mondtam neki:

– Mindent megkísérlek, hogy abból, amiben vagy, kiemeljünk. Próbálok állást és lakást keríteni, bár nem tudom még hol, hogyan. Most hagyjuk is abba a beszélgetést, menjünk, imádkozzunk!

* Gyököcssy Endre *Bizony, bizony mondom néktek...* (részlet)

Nem volt járatos a vallásban, riadtan nézett rám: – Bandi bácsi, az használni fog? – Először meghökkenem, azt hittem, gúnyolódik, de láttam a szemében, hogy nem, ő ezt igazán kérdezte. Azt mondtam:

– Majd meglátjuk. Én úgy érzem, legjobb, ha elmondjuk Atyánknak. – És néhány mondatos imádságban Atyánk elé tártam a sürgető szükségét: – Te tudod, milyen nehéz ma Pesten munkát, lakást találni... de Nálad semmi sem lehetetlen!

Aztán mondtam a leánynak nagy merészen:

– Küldd el nekem az életrajzodat expressz levélben!

Meg is érkezett hamarosan. Alighogy kézhez kaptam, szóltak, hogy valaki keresett telefonon, és kérte, hogy ezen és ezen a számon hívjam vissza. Fölhívtam a számot, ismerős női hang jelentkezett:

– Azért kerestem, mert egy körülbelül ilyen korú, ilyen és ilyen képzettségű munkásra lenne szükségünk.

A leírás pontosan ráillett arra a leányra! Egy pillanatra elakadt a lélegzetem:

– Atyám, ezt én se hittem volna! – gondoltam.

– Halló, tetszik hallani?

– Hallom, hallom! Figyeljen csak, éppen itt egy életrajz, most érkezett expressz levélben. Felolvastam. A végére sem értem, közbevágott:

– Felvesszük!

Máris küldtem a másik expressz levelet:

„Azt kérdezted, hogy használn-e az imádság. Látod, szinte még neki se kezdtem a keresésnek, és itt az állás!...”

Ilyen Atyánk van. Erről beszélt János kétezer évvel ezelőtt, és azóta is újra és újra átéljük, hogy így szeret minket, így bízhatunk Benne, ha őszintén elébe vesszük gondjainkat.

János arra is rámutat, hogy kicsoda Jézus. Tudjuk: a Fiú. Mit jelent ez? Azt, hogy teljes és tökéletes – abszolút – kapcsolata van az Atyával. *A Fiú önmagától semmit sem tehet, csak ha látja, hogy mit tesz az Atya; mert amit ő tesz, azt teszi a Fiú is, hozzá hasonló módon.* A Fiú ugyanazt teszi, amit Atyja, de nem ugyanúgy, hanem *hasonló módon.*

Káplán koromból emlékszem egy kedves élményre. Akkoriban sokat hegedültem, s a hangszert az asztalon szoktam hagyni. Egyszer, amikor megszólalt a nagyharang, legnagyobb döbbenetemre azt láttam, hogy remegtek a húrok, és a hegedű zengett az asztalon. A harang „a” hangon szólalt meg, erre rezonált a hangszer. Az egyik egy többmázsás harang, a másik egy kis állatbél, pici kis húrocska. Mind a kettő „a” hangot adott: ugyanazt, hasonló módon. – Ilyen szoros rezonancia-kapcsolat van az Atya és a Fiú között. Cselekvési hasonlóság ez. A Fiú ugyanazt teszi, mint az Atya, de emberi testben. Ugyanaz a Szellem van Jézusban; amennyire csak az emberi test kibírja ezt az „ugyanaz-ságot”

Mit mond a Szentlélek János által az emberről? Egészen megdöbbentő dolgot. *Bizony, bizony* – Jézus megbeszélte Istennel, hogy így van –, *mondom néktek: aki hallja az én ígéretet, és hisz abban, aki elküldött engem, annak örök élete van; sőt ítéletre sem megy, hanem átment a halálból az életbe. Bizony, bizony, mondom néktek, hogy eljön az óra, és az most van, amikor a halottak hallják az Isten Fiának a hangját, és akik meghallották, élni fognak.* (Jn 5,24–25)

Kik ezek a halottak? Mi, akik élünk! Isten előtt mindenki, aki csak egyszer születik, halva születik. Be vagyunk zárva földi életünkbe, bele vagyunk „fagyasztva” testünkbe. Forró lehetne nekünk ottan kiolvasztania bennünket.

Fantaszlikus filmekben látjuk időnként, hogy hibernált, mélyhűtött emberek földalatti tartályokban vészelnék át mondjuk egy világhatárzónát. Odakint a föld sivár, hamuréteg borítja. A hibernáló berendezést elektromos áram működteti, de odakerül valahogy egy kis gyökocska, és rövidzárlat keletkezik. Kinyílnak a tartályok, és a mélyhűtött emberek újra magukhoz térnek... – Így vagyunk mi is. Ám nálunk nem egy gyökocska okoz rövidzárlatot, hanem a Szentlélek, az Ige érinti össze hirtelen az Isten szívét és a mi befagyasztott életünket – *rövidre zárja a kapcsolatot*, s egyszer csak felpatlan valami, és hallunk! Meghallom az Igét, a szívem rezonálni kezd rá – a nagy harangra a kis húrocska. Megcsendül a csönd. És tudom, hogy megszólítottak, átélem, hogy *élek!*

Egy vallásos, templomba járó asszony egyetlen fia úgy döntött, hogy külföldön telepedik le. Az anyát fájdalmasan érintette az elszakadás. Aztán később férjével is rengeteg baja volt itthon; gondolta, meglátogatja a fiát, ott talán majd kipihen magát. Amikor megérkezett, igen rossz állapotban találta a fiút: éppen válni készült. Már az első órában kiderült, hogy az asszony máris gyűlöli a menyét, akit szinte még nem is ismert. Alaposan megmondta neki a magáét. – Mindez szombaton történt. Végigkúrodta az éjszakát, aztán reggel szédelegve elindult, hogy keressen egy templomot. Betántorgott, és leroogyott az utolsó padba. Semmit sem értett az ottani nyelvből. Egy szót mégis fölismert: *Jézus* – az öreg pásztor újra és újra kimondta ezt a nevet. Jézus – hallotta újra és újra. Ettől egyre inkább felmelegedett a szíve, és elcsöndesedett. Kijövet a templomajtón meglátta az aznapi igét, s följegyezte a helyet. Otthon szétdobálta a kis táskáját, elővette a Bibliáját, és kikereste azt a részt: *Nem az egészségeseknek van szükségük orvosra, hanem a betegeknek.* (Mt 9,12) Sírva borult rá a Bibliára.

Sokáig maradt így. Amikor fölkel, nagy békét érzett a szívében. Hányszor hallotta ezt az igét, s csak most hallotta *meg*, távol a hazájától, két csödtömeg között! Akkor értette meg, hogy ő is *beteg*, a fia is, és szegény menyé sem gonosz, hanem szintén beteg. Csöndesen felállt, bement a másik szobába. A fiatalasszony riadtan nézett rá, de látta, hogy könnyes a szeme... Ő átölelte, megcsókolta, és azt mondta neki: – Kislányom, most mondd el szép sorjában, mi a baj! – A menyé ráborult, és elmesélt mindent. Estig beszélgettek. Mire eljött, minden rendben volt, meggyógyult a házasság.

Tehát: első az Ige *meghallása*; azután el kell kezdenünk *élni*, amit meghallottunk; végül az életnek, a cselekedeteknek *gyümölcse* van. Erre tanít egy másik bizonymondás: *Bizony, bizony, mondom néktek: aki hisz énbenem, azokat a cselekedeteket, amelyeket én teszek, szintén megteszi, sőt ezeknél nagyobbakat is tesz.* (Jn 14,12)

Ez különösen akkor valósul meg, ha együtt vagyunk. Hiszen Krisztus teste vagyunk! Keze, szíve, lába... Mire nem képes Krisztus testének élő közössége! Hallatlan sok dolog kitelik tőlünk – mihelyt hallunk! Az élet cselekszik. Legyünk Krisztus cselekvő keze – nem muszájból, hanem örömmel, hogy az Ő tetteinek lehetünk részesei!

Aki hall és cselekszik, *az áment* a halálból *az életbe*. Itt nem a testi halálról van szó, hanem a befagyasztott, halott életről. Onnan megyünk át az igazi életbe, észrevétlenül. Egyszer csak hallani, érteni kezdünk, majd himni, szolgálni, cselekedni, és csak kevesen vesznek észre – azok, akik ugyanúgy rezonálnak, mint mi –, hogy ez a testvérünk halott volt, és most feltámadt. Ahogy a tékozló fiúról mondja az atya: *Meghalt és feltámadott.* (Lk 15,32) Nem halt meg a fiú, csak a disznóvályúknál élt, távol az apai háztól, mégis azt mondta rá Jézus: *Feltámadt!*

Azután azt is állítja még Jézus az emberről, hogy *ítéletre sem megy*. Miért? Mert már *ment!* Önként, önmaga mondta ki az ítéletet: – Halott vagyok, könyörülj rajtam, bűnösön, nyomorulton, Uram! Nélküled elveszett senki vagyok. – Így tett Péter is, amikor a hajó deszkáján térdre esett a csodálatos halfogás után: *Menj el tőlem, mert bűnös*

ember vagyok, Uram! (Lk 5,8) – Péter kimondja magáról az ítéletet. Kiváló halász volt, hecsületes, tisztességes ipart űzött, és ha valaki bűnös embernek merete volna nevezni, nem űszta volna meg szárazon! Amikor azonban megismeri Jézust, egy csapásra megváltozik a nézőpontja. Aki találkozik egyszer az élő Jézussal, az kimondja magáról az ítéletet, és nem megy többé ítéletre. Miért menne? Még a földi bíróságnál is rendkívüli enyhítő körülmény, ha valaki kimondja, hogy „Igen, bűnös vagyok!” A „beismerő vallomás” az Atyánál nem pusztán enyhíti az ítéletet, hanem *eltörli*. – Elítélted magad? Akkor én már nem ítélek el. Kegyelem és irgalom vár rád.

Végül aki a hit által átment a halálból az életbe, és túlvan az ítéleten, arra ez vonatkozik: *Bizony, bizony, mondom néktek: aki hisz, annak örök élete van.* (Jn 6,47) Nem lesz, hanem *van!* Ha hisszük, hogy Gazdánk szól hozzánk, és ez életet ad nekünk, akkor örök életünk van. Drasztikusan fogalmazva: akármit csinálunk, nem tudunk meghalni! Amikor megáll a szívünk, az csak a még teljesebb élet kezdetét jelenti majd számunkra. Halálunk pillanatában a legnagyobb csoda következik be – hiszen nem halunk meg! Akkor megtudjuk, hogy nincs is halál. A halál mint fogalom meghal – mi pedig élünk Jézussal.

Bizony, bizony, mondom néktek: ha nem eszitek az Emberfia testét, és nem isszátok a véré, nincsen élet tibennetek (Jn 6,53) – ez az ellenpólus. A halott ember nem eszik, nem iszik. Aki már nem eszik, nem iszik, az a halálán van. Az élő embernek ételre és italra van szüksége. Így van ez lelki sikon is. A kenyérben Krisztus érettünk megtöretett testét érintjük, a bor az Ő vére, amellyel az új szövetség megpecsételtetett. Ettől van bennünk élet! Aki él, az táplálkozni akar, magához akarja venni Krisztus testét, hogy megerősítse a szövetséget Istennel, Jézussal. Akinek ez nem kell – azt mondja Jézus –, abban nincs élet! Szeressük, pásztoroljuk, hívogassuk az ilyeneket, mert hiszen a hit hallásból van. Rajtunk már megkönyörült Gazdánk, megérintette a szívünket – miért ne könyörülne rajtuk is? Ne szűnjünk meg imádkozni értük, melengessük őket szeretetünkkel, hogy „kiolvadjanak” hibernált életükből, s megszülessenek az örök életre!

Legenda a modern emberről

Egy modern ember eltévedt a pusztában. Az irgalmatlanul tűző nap egészen kiszáritotta. Akkor távolból észrevett egy oázist. – Ahá, ez a levegő tükröződése csupán, boldondá akar tenni – gondolta. Csak közeledett az oázishoz, de az nem tűnt el. Egyre kivehetőbbek voltak a datolyapálmák, a fű és mindenekelőtt a forrás. Természetesen ez csak fantáziakép, mely félig örült agyam előtt táncot jár – gondolta. Szinte már hallom is a vizet csörgedezni. Ez a hallucináció. De mily borzalmas a valóság!

Kevéssel később két beduin találta meg holtan.

– El lehet ilyet képzelni? – mondta az egyik a másiknak. A datolyák csaknem belelőttek a szájába. Ő meg a forrás mellett fekszik kiéhezve, halálra szomjazva. Lehet ez?

Akkor a másik így felelt: Ez egy modern ember volt!

Alkalmi prédikációk

A Kálvin-év nőszövetségi bibliaóráira

Bántó-Tamás Csilla Andrea

Kispetri

Kálvin gyermekkora

*Elég néked az én kegyelmem, mert az én erőm
erőtlenség által végeztetik el. (2Kor 12,9)*

Itt van a szentek béketűrése és hite. (Jel 13,10)

Bevezető gondolatok

Kedves lelkésztársak (illetve megbízott személyek, akik a gyülekezet asszonyai között szolgáltok), előljáróban szeretuém elmondani, hogy ez a Kálvin-év kapcsán javasolt téma (Kálvin gyermekkora) nagyon sok gondot okozott nekem, mert Kálvin gyermekkoráról nem sokat tudok. Aztán megtudtam, hogy a „tudósabbak” sem sokat tudnak. Míg Luther gyermekkoráról komoly kis könyvészet kezd összeállni, sőt Lutherkiállítást is szerveznek, mely természetesen bemutatja azt a sok játékot is, amelyet Lutherék háza táján ástak ki, addig Kálvin gyermekkora eléggé felfedezetlen. Kálvin nem sokat beszélt gyermek-magáról. Szorgalmas életrajzírói a 17. század elején alaposan átkutatták a noyoni székesegyház és káptalan nyilvántartásait, továbbá kikérdezték a helybelieket is, de nem sokat tudtak meg, azon kívül, ami közhellyé vált: „okos egy fiú volt az a Jehan Cauvin.” Kálvin, az ember rejtély marad.

Ezt a nőszövetségi bibliaórát, mint általában mindegyiket, a párbeszédre építem. Ez nem egy prédikációs igehirdetés, viszont hiszem, hogy így is lehet Igét hirdetni.

Arra kérem a bibliaórán megjelent asszonyokat, hogy hangosan gondolkodva, egy kicsit őszintén kitakarva magunkat végezzünk egy összehasonlítást Kálvin gyermekkora és a mi gyermekkorunk között. A bibliaórának legyen egy meghitt, egymás feltárt emlékeit tiszteletben, tisztaságban tartó hangulata.

1. Kálvin kora – A kor, amelyben én születtem

Azon gondolkodunk, hogy milyen élete lehetett a gyermek Kálvinnak a 16. században. A reneszánsz, a humanizmus újításokat hozott. Egyfelől betegségek (pestis) pusztítottak, másfelől tudományos módon kezdték vizsgálni a körülöttük lévő világot. Elkészítették az első földgömböt, kitalálták a „millió” szót, feltalálták a nyomdatechnikát, stb. A megújulásra, reformációra, renovációra való törekvés az egyházban sem volt új dolog (Erasmus, ad fontes, Biblia-kiadások stb.).

Francia földön a reneszánsz szellemisége nehezebben vert gyökeret, mint Itáliában. A nyelv is nehezebben fogadta be a latin hatást. Montaigne esszéiből kisugárzik a fásultság és kiábrándultság, ami a zűrzavaros vallásháborúkkal terhes század emberének sajátja. Esménye: a talpraesett, helyét bármilyen körülmények között megálló ember, aki inkább széles látókörű, jó modorú, mint tudós.

Ebbe a világba, egy alapos lelki reformációra éhes világba született 1509. július 10-én Gérard Cauvin második fiúgyermek, akit állítólag néhány nappal később a Sainte-Godeberte-templomban Jehan néven kereszteltek meg. A világ e név latinossított változatát – Johannes Calvinus – ismerte meg (ebből származik a magyar Kálvin János is).

Az asszonyok gyermekkorra (akik a mi szolgálati helyünkön, Kispetriben laknak, Kalotaszegi EME) körülbelül 1930–1950 közötti időszakra tehető. Milyen kor volt az? Mi történt a nagyvilágban? Bizonyára beszélgetni fognak a második világháború emlékeiről, a bizonytalanságról, a nincstelenségről. Voltak hasonlóságok Kálvin és az ő gyermekkoruk között.

2. Kálvin születése, születési helye – Az én születésem, születési helyem

Vigyünk be egy Európa-térképet, ahol megkeresve Franciaországot, majd Noyont, „közelebbivé” tehetjük Kálvin születési helyét. Ha lehetséges, képet is mutassunk be a városról, a székesegyházról és Kálvinről. Valószínű, hogy nem találunk gyermekkori képet, de mutassuk be róla az ismert felnőttkori, időskori képeket.

Előző nőszövetségi bibliaórán kérjük meg az asszonytestvéreket, hogy hozzanak fényképeket a faluról, városról, ahol születtek, valamint magukról, szüleikről. Készítünk egy kis kiállítást. Figyeljük meg a korabeli helyszíneket, az épületeket, az utcákat, az öltözetet, a hajviseletet, stb. Érdekes, nosztalgikus percekert teremthetünk ezzel az emlékidézéssel. Erdély térképén gombostűvel vagy zászlócskákkal jelezzük, ki milyen faluban, városban született.

Valószínű, hogy az asszonytestvéreinknek jó része otthon született, bába segítségével, mint Kálvin János. Érdekes, hogy sok kismama vágyik ma is erre a természetes, otthoni körülmények közötti szülésre, és sok országban ez működik is.

3. Kálvin játékai – Az én játékaim

Ha már gyermekkorról beszélünk, mindenképpen adjunk helyet annak is, hogy régi játékokat idéztessünk fel. Az asszonyok szívesen elmesélik, hogy melyek voltak azok a népi játékok, körjátékok, fonók, régi bálók játékai, vallásórás játékok, amelyeket régen játszottak. Hasonlítsuk össze a mai játékokkal. Ösztönözzük őket, hogy gyermekeiknek, unokáiknak tanítsák meg a régi játékokat. Megkérdezhetjük őket, hogy mikkel játszottak gyermekkorukban (fajátékok, rongyból készült játékok stb.). Be is mutathatják, ha még megvan a régi játékaik vagy azok töredéke.

Vajon mivel játszhatott Kálvin János? Nézzünk utána, melyek voltak Luther játékai. Elképzelhető, hogy nem lehetett túl nagy különbség. Azt azonban számítsuk bele, hogy Kálvin János sokkal komolyabb, félninkebb, visszahúzódóbb, önmagával is szigorúbb gyermek és felnőtt volt. Jobban szeretett tanulni, mint játszani.

Pieter Bruegle holland festőnek van egy festménye (SEGÍTSÉGET KÉREK A CÍM MEGTALÁLÁSÁBAN, én sajnos nem találtam meg, de a képet ismerem), melyen nagyon sok ember, felnőtt és gyermek nagyon sok játékot játszik. Ha megtehetjük, vigyük be a bibliaórára, és nézegessük meg a megfestett játékokat.

4. Kálvin betegségei – Az én betegségeim

Ennél az alpontnál nem szükölködünk anyagban. Kálvin nagyon beteges volt, és betegségéről sokat, nagyon alaposan, részletekbe menően írt. Ezért is választottam a fenti két vezérigét, mert ezeket ő maga is idézte és meghatározta életét. Erőtlenségben élte élete nagyon sok napját. Sok betegségének gyökere már gyermekkorában kialakult. Pálhoz hasonlóan, neki is „tövis” adatott testébe, s nem távozott el tőle. Mondják, hogy gyomorbaja még diákkorából származik, ugyanis silány volt a kollégiumi étkezés. Már ekkor elkezdődtek gyomorpanaszai, amelyek egész életén át kísérték. Szenvedett alvatlanságtól, szörnyű fejfájástól, kínzó váltóláztól, gyomorgörcstől, tüdőbajtól, vesebajtól, köszvénytől, aranyeres bántalmaktól. Csak csodálkozhatunk, hogy ez a megtört, annyi betegség támadásától ostromlott, gyenge ember milyen lelki nagysággal hordozta sorát, járta iskoláit, tanulta az idegen nyelveket.

Milyen betegségek voltak a leggyakoribbak a 20. század elején, derekán? Melyek voltak a leggyakoribb gyermekbetegségek? Ennek feltérképezésében segítségünkre lehet egy alapos halotti anyakönyv is, hiszen a gyermekek elhalálózása esetében a betegséget is megjelölték. A kispetri anyakönyvben ilyen betegségek vannak felsorolva: veleszületett gyengeség, vízkórság, himlő, hektika, köhögés, hasmenés.

Legyünk hálásak azért, hogy a mi életünket megtartotta.

5. Kálvin iskolázottsága – Az én tanulási lehetőségeim

A reneszánsz nyomán újjászületett Európában a sokoldalúan képzett, harmonikus ember kialakítása volt a nevelési cél.

Kálvin édesapja püspöki titkár volt, így fia számára egyházi ösztöndíjat szerzett. Párizsban tanult 14 éves korától a Collège de la Marche-ban és a Collège de Montaiguban, ahol a lutheri és a humanista „eretnekségeket” megbélyegezték. Párizsban sok ismerőse volt, akik a humanista körökhöz tartoztak. Így már ekkor találkozott a megújulást kezdeményező gondolatokkal. Gyermekkorától fogva vonzódott a tudományokhoz. Álljon itt néhány sor apja szándékáról, Isten gondviseléséről, önmagáról: *Apám kisfiúként teológiára szánt. Amikor később azt látta, hogy a jogtudomány inkább teszi gazdaggá a tanítványait, e remény egyszerre tervei változásához vezetett... Isten végül is titokzatos gondviseléséből egészen más irányt adott életemnek... Mihelyt az igaz evangélium ízére rájöttem, az abban való előbbre jutás oly buzgósága lángolt föl bennem, hogy – bár más stúdiumokat éppenséggel nem mellőztem, de mégis kevésbé erősen űztem... Én természetemnél fogva emberkerülő és félénk voltam, s állandóan arra vágytam, hogy árnyékban, nyugalomban éljek, elrejtezkedve szerettem volna maradni, de Isten távolról sem adta meg ezt nekem, mert valamennyi búvóhelyem inkább nyilvános iskolává vált.*

Milyen tanulási lehetőségek voltak egy nő számára a 20. század elején, derekán? Milyen iskolarendszer volt? Hány osztályt jártak? Milyen volt a tanító, a módszerei, az osztályterem? Erről a témáról szívesen szoktak beszélgetni az emberek. Kérdezősködjünk! Beszéltesük nőtestvéreinket!

A bibliaóra végén összegezzük azokat a témaköröket, amelyeket végigpásztáztunk. Vonjunk le tanulságokat. Adjunk hálát a gondunkat viselő Istennek. Biztassuk egymást szolgálataira!

Fiatal házások bibliaórája

Móra László Tibor

Kajántó

Akháb és Jezabel, az Istentől elrugszakodottak

Alapige: 1Királyok 21,1–11

Nagyon sokszor hallunk hírekben olyan esetekről, hogy idős embereket becsapnak, átvernek. Sokan nem tudják, hogy mit írnak alá, és egyik napról a másikra kikerülnek az utcára, mert elvesztik lakásukat. Vagy megszorulnak és uzsorásoktól kapnak pénzt, akik aztán könyörtelenül behajtják a tartozásukat. Nem ismernek sem embert, sem Istent. Számukra csak egy a fontos: a pénz. Az eszközökben nem válogatnak. Ami kell,

azt megszerzik. Átgázolnak mindenkin, mindenben. Ilyen emberek is vannak. És ilyen családok is.

Elmúlt alkalommal Hóseás könyvéből szólt az ige, a megbocsátásról, amikor Isten kimondja, hogy nem népemből népem, nem kegyelmezettből kegyelmezett lesz. Ez az, ami mindenekfelett van. De ha én ilyen vagyok, és megbocsátok ellenségeimnek is, akkor mi történik velem? Ha megteszem a második mérföldet is, vagy oda tartom a másik arcomat is, mert Krisztus tanítása szerint élek, mi lesz velem? Lehet, hogy baj érhet, lehet, hogy veszteség. Hogy egyesek, akik számára nincsenek emberi érzelmek, kihasználják ezt, és lábbal tipornak, mert azt látják, hogy gyenge vagyok. Ki segít akkor? Ki vagyunk szolgáltatva az ilyen emberek kényének és kedvének?

A történetet, amit hallottunk, át lehetne tenni napjainkba is. Minden további nélkül bármelyik tévéadó hírében is szerepelhetne. Mi van benne? Érdekkonfliktus. Érdekek ütköznek egymással. A királynak kellene Nábót földje, mert közel van a palotájához. Igaz, hogy a szőlősből veteményeskertet akarna, de ő bármit megadna azért a darab földért. Akár pénzt, akár más hol helyet. Eddig rendben is van. Meg lehet érteni a király álláspontját, és ajánlatát is. Ott van Nábót, akié a szóban forgó parcella. Arra hivatkozik, hogy az őseié volt, és nem akarja eladni, sem elcserélni. Ezt is meg lehet érteni. Én vagyok a tulajdonosa annak a területnek, és számomra fontos. Nem eladó. Még a királynak sem! Eddig semmi gond nincs. Még addig sem, hogy a király sértett önérettéssel, haragosan érkezik haza a palotába. Egy egyszerű ember megsértette a királyt, mert nem fogadta el ajánlatát. Egy ideig mérgelődött volna ezen, lehet, hogy haragba lett volna szomszédjával, és emyi. Vagy elmúlik, vagy nem. Emberi érzések, amelyeket mi is átélhetünk. Sokszor dühösekké vagyunk valamire, valakire, de vérmérsékletünkhöz mérten ez egyszer elmúlik, elpárolog.

A történet azonban továbbmegy. A király haragját a királynő nem jól kezeli. Sőt, olajat önt a tűzre. Milyen beszéd az, hogy téged, a királyt visszautasítanak. Kezébe veszi a dolgokat és próbálja azokat rendezni. Nem a szép szó, hanem a hatalom segítségével, amivel lehet élni és visszaélni.

Ha megnézzük a három szereplőt, akkor három síkon lehetne tárgyalni ezt a történetet.

Nábót a szerencsétlen áldozat. Átlagember, akit ki tudnak semmizni. Nem tudja megvédeni magát a hatalommal szemben. Elveszíti, amié van, ha a hatalmasok megkívánják azt, ami az övé. Konceptió per áldozata. Meghal, mert nem volt hajlandó adni a királynak abból, amit atyáitól örökölt.

Akháb a hatalom élvezője. Azt gondolja, hogy mindent megkaphat. Olyan, mint egy elkényeztetett gyerek, aki ha valamit nem kap meg, akkor hisztériás rohamai vannak. Labilis lelkű ember, akit megszedített a hatalom, és könnyen befolyásolható.

Jezabel az igazi „politikus”, a befolyásos ember. A háttérből ő intézi tulajdonképpen a dolgokat. A királyt arra forgatja, amerre akarja. Nem riad vissza semmitől, hogy helyzetét tovább szilárdítsa. Intrikáival ő az, aki a királyt és annak környezetét mint bábot mozgatja.

Hogyan jutott oda Akháb és Jezabel, hogy közvetett módon gyilkosságot kövessenek el? Hisz a választott nép vezetői voltak, példaértékű cselekedeteik kellene legyenek. Mindez ellenére számukra nem létezik az a parancs, hogy „ne kívánd, ami a felebarátodé” A válasz az lehet, hogy távol voltak Istentől. Isten nélkül pedig más értékrend jelenik meg a családokban. Amikor a magunk igazságát keressük, mi akarjuk teljesen kezünkbe venni életünk, családjunk életét, amikor mi akarjuk a jövőnkét teljesen alakítani, és nincs ott az, hogy ha az Úr akarja, ha Ő megengedi, akkor ide tud jutni az ember. Ilyenné válhat. Embertelenné, szívtelenné, önzővé.

Egy negatív példa ez a család a Szentírásból. Mi Isten családjához tartozunk. Vagy legalábbis remélem, hogy így van, és igaz ez a kijelentés. Milyen az életünk? Hogy rendezzük azt be? Vagy honnan tudom, hogy az, amit teszek, nem lesz kárára valakinek? Hogyan tudom megőrizni az életemet, hogy ne cselekedjek gonoszul? Kérdések, amelyekre együtt kellene itt és most megkeresni és megkapni a választ. Ámen.

Vitaindító kérdések:

– Isten miért engedi meg a gonosznak, hogy így cselekedjen? (Lehet utalni Jób életére is.)

– Jó vagy rossz tanácsokat kapunk? Mit követünk? Honnan tudom, hogy amit teszek, jó vagy rossz?

– Honnan jön elő az irigység? Ott van a hiányérzet, a vágy, a gondolat, a gonosz cselekedet. Le tud-e állni az ember, mielőtt eljutna a gonosz cselekedethez?

– Erkölcsi normák és értékek vannak minden közösségben. Mihez viszonyítom az életemet?

– Hol vagyok ebben a történetben? Összetett és komplex a mai világ. Szerepeink is összetettek, megtalálhatjuk mind a hármat magunkban. Le tudjuk-e győzni a gonoszt, kontrollálni tudjuk-e azt?

Keresztelési igehirdetés

Szabó Tünde

Várhegy

Bízd gyermekedet az Élet Urára!

Alapige: Máté 28,18–20

Kedves szülők, keresztszülők, ünneplő gyülekezet!

Gyermekeink, ez a most Isten színe elé hozott gyermek is mindenekelőtt az életbe vetett hitünket és reményünket erősíti, örömről, hogy életet adhatunk és új élet fölött bábáskodhatunk. Közvetlenül világra jötte után édesanyja megköszönte Istennek, hogy erejével megajándékozta és átsegítette ezen, a minden édesanyát megpróbáló, kemény és mégis gyönyörű momentumon. De e pillanat után, amikor mindenki nekünk, édesanyáknak köszöni a gyermek világra hozatalát és mi is érezzük és látjuk, hogy a mi szeretetünk és gondoskodásunk eredményeként is nő és fejlődik testileg-lelkileg, hajlamosak vagyunk elbizni magunkat. A földi emberre jellemző módon, akkor visszük imádságban őt Isten elé, amikor beteg vagy emberi tudásunkat meghaladó pedagógiai kérdés elé fog állítani az életben.

Megkeresztelni a gyermekeinket nemcsak azt jelenti, hogy nevet, sőt keresztyén nevet és lelki örökséget adunk át a megszületett gyermekeinknek, hanem mindenekelőtt azt, hogy az Élet Urára bizzuk útjukat és jövődjüket. A mi erőnket és bölcsességünket is az ő felnevelésükben, vezetésükben Tőle kell hogy kérjük. A feltámadott Krisztus az, aki arra biztat minket, hogy bizzunk rá mindent a gyermekeink életével kapcsolatosan is. A gondoskodásban és nevelésben sem érdemes túlvállalni magunkat, mert vannak és lesznek kérdések, melyek megválaszolása nem a mi hatáskörünkbe tartozik, hanem a Krisztuséba. És Ő tökéletesen fog cselekedni, mert néki adatott minden hatalom

mennyen és földön. A mi feladatunkat, a mindenkori tanítványokét is konkrétan meghatározza: másokat tanítvánnyá tenni és megkeresztelni őket. Nem a mi dolgunkká tette elsősorban Isten, hogy emberi hatalmunkkal Krisztus helyett gondoskodjunk gyermekeink életéről. Mert Ő, az igazi Gondviselő, akkor is látja őket, amikor mi nem, mert előlünk elbújnak, akkor is vezeti, amikor nekünk már nem fogják a kezünket, mert szégyellik, akkor is szereti, amikor elbuktak, és mi pillanatnyilag talán elfordultunk tőlük, akkor is keresi, amikor mi még nem, vagy már nem keressük őket, amikor gyermekeink sem keresik Őt.

Csak azt adhatjuk át gyermekeinknek örökségként, amivel mi is rendelkezünk. Sok minden van, amit nem lehet pénzzel megvenni. A legértékesebbet, a legtöbbet nem ajándékba adhatjuk, hanem példaként állíthatjuk eléjük. Hadd kérdezzem meg kedves szülők, keresztszülők, hogy ti mivel rendelkeztek, milyen példa lehettek ennek a gyermeknek, a ti, a mi gyermekeinknek? Kérdezem önmagammat és a gyülekezetemet, a presbitereket és a fiatalokat, miben vagyunk példaképei gyermekeinknek? Vajon mi is csak a világ szellemiségét és törvényeit képviseljük-e? Csak a földi életbe vetett hittünket és saját önbizalmunkat képviseljük-e?

Az íge üzenete ma számotokra az, hogy bízzátok gyermeketek életét, minden lélegzetvételét a feltámadott Krisztusra. Ő ezt az ajándékot ajánlja fel ma nektek. Nemcsak gyermeketeket kaptátok tőle ajándékba, hanem azt az ígéretet is, hogy ő is gondját fogja viselni ennek a kisgyermeknek. Fogadjátok hálával ezt a felbecsülhetetlen értékű keresztelési ajándékot! Ámen.

Esketési igehirdetés

Sipos András

Szilágyszeg

Tetszék Istennek...

Alapige: 1Korinthus 1,21

Milyen nagyszerűnek látszik mindannyiunk előtt, hogy templomi szertartással történjék meg egy házasságkötés. Az előbb zúgtak a harangjaink, aztán az ünnepélyes csendet kihasználva bevonultatok szép renddel. Az orgonaszó épp csak hallatszik, mintegy kihangsúlyozva, hogy az Örökkévaló elé érkezvén, illik meghatódottan, megszeppenten lennünk. Különösen ebben a helyzetben, hogy ez ünneplő nagy közönség gyakorlatlanság zavarával is óvatoskodik, nehogy vétsen valami hivatalos szokásjog ellen. Sietek felszólítani titeket: éreztétek otthon magatokat, hiszen végre az „atyai házban vagytok”

Talán erősen filozofikusnak tűnik a felolvasott igénk, azonban a gyakorlatias látás általa éppen leegyszerűsíti. Mennyei Atyánk irányunkban gyakorolt szeretetében eltúrte e felolvasásig, hogy egyfajta tudatlanságban legyünk az Ő szeretete, teljes isteni valósága felől. Ez az Ő bölcsessége: úgy viszonyul hozzánk, mint türelmes szülő a botoran, pajkosan viselkedő gyermekeihez. Lám, a mi drága Krisztusunk is a keresztfán az ellene irányuló mindenféle csúfolkodás közben így könyörgött Istennek: „bocsáss meg nekik, mert nem tudják...” Most azonban abban a reményben szólunk, hogy ez alkalmat különösen fontosnak tartván, mindannyian figyelmes tudakozói vagytok már most, és lestek ezután is, annak a szívbeli örömmel és boldogságnak, hogy Istenünk és Atyánk

meghallott és befogadott üzenetén keresztül **Megtartónk**ként mutatkozik be nekünk, nektek általában, s feltétlen bizonyossággal az ifjú párnak. Figyeljünk az apostoli levélnek erre az enyhén humoros szerénységre, amiben minden bizonnyal az a vágy jelenik meg, hogy a hitre jutást egyikünk se vegye tragédiának, sőt a vidámság helyes kezdetének. A 20. század egyik leghíresebb püspökéről, Ravasz Lászlóról és hitre jutásáról azt olvastam egy tanulmányban, hogy az számára lelki vigaszt nyújtott hallássérült gyermekének a tragédiájában. Az önéletrajzi írásában, zavarba hozó mélységgel gyermekéről, imádságairól, megtéréséről beszél, azonban az Örökkévaló Szeretettel való kapcsolatát az Ige hirdetésében, mint a szentségnek és a lelki feltöltődéseknek a közegében határozza meg.

Ezek a gondolatok erősítenek meg engem abban, hogy ez ifjú párral még e harmadik lelkészi találkozáson is ugyanazt mondjam, amit a felkészítő beszélgetéseken is: az egyházra szükségetek van (mert hiányosak vagyunk, vagytok Nélküle). Élnetek kell azokkal a kegyelmi ajándékokkal, amelyeket az egyház felkínál. Mert az egyház szolgálhatja ki számotokra az írott Krisztus (Ige) felolvasásával Isten valóságos szavát. Az egyházban elhangzó hirdetett Krisztus meghallásával, befogadásával pedig elkezdődik az örök élet és közösség Istennel és az Ő üdvözítettjeinek seregével. Erről szólunk az előbb így: a **Megtartónk** Ő, mi pedig az Ő érettünk megsebezett drága kezében **megtartottjai** lehetünk.

Egy esküvői szertartásnak is meg van az az esélye, hogy csodák történjenek e rövid idő alatt. Most nem betegek gyógyulnak meg, nem valami balesetből menekülünk meg ép bőrrel, karcolások nélkül. A mostani csoda maga a megszólaló evangélium Isten szeretetéről. A mostani csoda az, ha szívetek mélyéig meghalljátok, hogy kézen fog és vezet titeket ez a Szeretet! Ámen!

Temetési igehirdetés

Molnár József

Harasztkerék

Tudom a te dolgaidat

Alapige: Jelenések 2,19

Gyászoló testvéreim! Életünknek gyorsan tovatűnő órái nem mind egyformák. Ha egy finom szerkezetű órával mérjük az időt, azt vesszük észre, hogy egyik naptól a másikig pontosan 24 óra van, vagy egyik órától a másikig pontosan 60 perc. De a tartalmukra nézve ezek a napok, sőt még az órák sem egyformák. Vannak napok, amikor életünk eget a fényes Nap aranyozza be. Ilyenkor örömmel és boldogsággal telik be szívünk. És vannak napok, vannak órák, amikor fekete, gyászos fellegek alatt járunk. Ilyenkor könnyeket ejtünk, fájdalmat hordozunk szívünkben.

A fájdalomnak legnehezebb órái azok, amikor végbúcsút kell vennünk azoktól, akiket szerettünk.

Most is egy ilyen búcsúvételre gyűltünk össze ezen az udvaron, hogy egy testvért, egy hitvestársat, egy édesapát, egy nagyapát, egy rokont, egy jó barátot elkísérjünk a temetőbe. Körbeálljuk ezt a koporsót, de tudjuk, hogy nemcsak mi vagyunk itt, hanem itt van velünk, itt van mellettünk még Valaki e koporsó mellett, Aki mindig könnyeket töröl. Aki a szomorkodókat keresi, hogy megvigasztalja, s ez a Valaki a mi Urunk Jézus

Krisztus, Istennek a Fia, aki lehajol hozzánk, hogy megerősítse gyenge szívünket. Most is Ő szólal meg és ezt mondja a koporsó mellett: „Tudom a te dolgaidat.” Ezt azt jelenti más szavakkal, hogy Ő lát minket, ismer minket, számon tartja a mi életünket.

„Tudom a te dolgaidat” – szeretetedet, szolgálatodat, hitedet, tőrésedet.

Ismertelek már akkor, amikor 81 évvel ezelőtt megszületted egy csendes, békés családban, ahol a hét gyermek közül a legkisebb te voltál. Tudom a te dolgaidat, láttam, hogy már gyermekkorodban mennyit kellett fáradoznod a mindennapi kenyérért. Tudom a te dolgaidat: láttam, amikor ifjúkorodban a háborús idő harctérré szólított. Ismertelek, láttalak akkor is, amikor három évre orosz fogságba hurcoltak téged, messze a szülőföldtől. Láttam a te tőrésedet. Bizony, ott a messzi idegenben csak a hit és a türelem tartotta meg az embereket és Isten csak így tudta hazavezérelni őket szülőföldjükre.

Láttalak téged és ismertelek akkor is, amikor a fogságból hazatérve házasságra léptél hitveseddel. Láttalak, ismertelek, amikor kezét-kézbe téve, hűségsküt fogadtatok egymásnak és elindultatok 51 esztendeig tartó életútra.

Te, gyászoló szívű felesége, aki 51 esztendőnek örömét és bánatát, gazdagságát és szegénységét, mélységét és magasságát hitveseddel hordoztad – Isten után te tudod a legjobban –, te láttad férjednek jóságát, hűségét, szeretetét, munkáját. 51 esztendőn keresztül építettétek egymásnak a boldogságát. S ha az életnek terhe reátok nehezedett valamikor, azt megosztottátok, mert hűséges, csendes, munkaszerető volt hitvesed. Mély a te szívednek fájdalma, mert senki sem pótolhatja a csendes, gondos embert.

Isten házasságokat két gyermekkel áldotta meg. Őket szeretetre és békességre neveltétek.

Ti, szomorú szívű gyermekei, akik most itt álltok e koporsó mellett, ti tudjátok, hogy mennyit kellett édesapátoknak dolgoznia, fáradnia, amíg titeket felnevelt és elindított az élet útján. S ha valakit közületek az életnek vihara elsodort egy kissé távol a szülői háztól, nagy öröm volt az apának, ha felkerestétek, ha olykor hazataláltatok. Mindig szeretettel ölelt keblére titeket. Ezt az édesapai szívet most elveszítettétek. Nincs többé, aki egy jó szóval is biztasson titeket.

Gyászoló szívű gyermekei, akik most zokogva álltok meg e koporsó mellett, vigasztalásul szolgáljon néktek az a tudat, hogy a már kihűlt szívnek minden gondolata, szeretetének tárgya, a munkájának célja az ő családja volt. Láttátok értetek való munkáját, éreztétek irántatok való szeretetét.

„Tudom a te dolgaidat” – mondja az Úr. Láttam a te szolgálatodat, a te munkádat.

Gyászoló testvéreim! Mi is, akik itt élünk ebben a faluban és ismertük őt, láttuk, hogy milyen hűségesen munkálkodott akár a munkahelyén, akár itthon. Még most, öreg korában is gyakran eljárt a mezőre, hogy mindennapi munkáját elvégezze. Soha tétlenül nem ült itthon sem, hanem mindig kapott munkát, elfoglaltságot magának.

Tudom, láttam a te hitedet – mondja tovább igénk. Egyedül csak Isten a szíveknek vizsgálója. Mi, emberek nem láthatjuk egymásnak az Istenbe vetett hitét. Egyedül csak Isten látja a mi dolgainkat. Így hitünket is. Amit mi emberek egymásról látunk, azokat cselekedeteink alapján mondjuk vagy ítéljük. Elköltözött testvérünk Istenben bízó, Istenben hívő ember volt. Ameddig körülményei megengedték, eljárt Isten házába. Boldog volt a gyülekezetben, amikor Urát dicsérhette imádságban és énekben.

Isten lát bennünket, számon tartja életünket, ismer minket. Látta elköltözött testvérünk tőrését is. Most ne arról beszéljünk, hogy az életért való küzdelem mennyi türelmet követel, hanem arról, hogy élete végén az Úr súlyos betegséggel látogatta meg őt, amelyet türelemmel viselt. Hiába állott mellette hitvese, hiába gyermekei, fájdalmát enyhíteni nem tudták. Amikor az élet keresztje hordozhatatlanná vált, akkor a mi Urunk Jézus Krisztus vette le róla a keresztnek súlyos terhét.

Gyászoló testvéreim! Az előbb azt mondtam, hogy életünk gyorsan tovatűnő órái nem egyformák. Most a fájdalomnak, a gyásznak nehéz perceit éljük, mert nehéz a búcsúvétel, nehéz a temető felé vezető úton haladni. Érthető a zokogás, érthető a könnyeknek ejtése. Mégis azt mondom nektek, hogy e koporsó mellől nézzetek fel és lássátok meg lelki szemeitekkel ama Isten által küldött két „angyalt”: a hitet és reménységet.

Eme két „angyal” vigasztalást és erősítést nyújt bánatotokban.

Ha pótolhatatlan is a veszteség, engedjetekek helyet szívetekben a hitnek, amely felül emel minket az emberi akaratunkon és megnyugtat, hogy Istennek a végzése mindig bölcs és javunkra való. Ez a hit Krisztushoz vezet, Aki elvette a halálnak fullánkját és megnyitotta az örök élet kapuját az Őt szeretők és benne bízók számára.

Engedjetekek szívetekben helyet a másik „angyálnak” is, a reménységnek, mely biztosítja az elköltözött szeretteinkkel való újratalálkozást a Mennyei Atya hajlékában.

Ez a hit és remény lakozzon bennetek, kötözze be szíveteknek vérző sebéet, s hozzon gyógyító balzsamot reátok az Úr Jézus Krisztus által. Ámen.

A lapot alapította: D. dr. Csiha Kálmán és Nagy László

Főszerkesztő: Jenei Tamás

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Az Erdélyi Református Egyházkerület Igazgatótanácsa

400079 Cluj/Kolozsvár, str. I. C. Brătianu/Király u. 51.

Tel: 0264-592453; Fax: 0264-595104; Email: belmisszio@reformatus.ro

Kéziratokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza

Készült az Erdélyi Református Egyházkerület

Misztótfalusi Kis Miklós Sajtóközpontjának nyomdájában

Felelős vezető: Tonk István

Műszaki szerkesztő: Bálint Lajos

Olvasószerkesztő: Salamon Emese

Számítógépes szedés, tördelés: Nagy Andrea

ISSN 0254-4458

Iskolába menetel előtt mondandó imádság a 119. zsoltárból

Vajon mi módon jobbitja az ifjú az ő utát, ha nem a te beszédednek megtartásával?

Teljes szívvel kereslek tégedet: ne engedjed, hogy elidegenüljek a te parancsolataidtól.

Adj nekem olyan értelmet, hogy megőrizzem a te törvényedet és megtartsam azt teljes szívemből.

Uram, aki minden bölcsességnek és tudománynak forrása vagy, mivel különös jószágodhoz képest megengeded, hogy ez az én gyermekkorom oktatást nyerjen a tudományokban, amelyek nekem a szent és kegyes életre támogatóim: egyúttal cselekedjed megvilágosítva elmémet, amely egyébként vakságban szenved, hogy a tudomány befogadására alkalmas legyek; erősítsd meg emlékezetemet, hogy amit tanulni fogok, hűségesen megmaradjon elmémben; kormányozd végtére szívemet, hogy az előrehaladásra önkéntesen és vágyó szívvel iparkodjam, hogy ez a tehetségem, amelyet nekem engedté, tunyaságom miatt el ne vesszen. Ezért áraszd ki rám Lelkedet, az értelemnek, igazságnak, ítéletnek és bölcsességnek lelkét, hogy buzgalmam eredménytelen és mesteremnek velem szemben való munkája haszontalan ne legyen.

Bárminemű tanulmányba kezdek továbbá, cselekedd, hogy soha el ne feledjem azt helyes céljára irányozni: hogy ti. tégedet Fiadban, a Krisztusban megismerjelek. És így akármit tanulok, hadd legyen az számomra segítség a kegyesség igazi szabályához. Ezenfelül, mivel megígéred, hogy a kicsinyeket és alázatosakat bölcsességgel és az igaz szívűeket a te ismeretteddel fogod megvilágosítani, s kijelented, hogy a gőgöket és az istenteleneket megalázod, hogy az ő értelmükben megszegyenüljenek: kérlek, formálj engemet igaz alázatosságra, hogy azáltal magamat elsősorban irántad, azután mindazok iránt, akik tekintélyüknél fogva felettem állnak, tanulékonynak és engedelmesnek mutassam és egyúttal véss be szívembe, kiszagatván onnan minden bűnös vágyódást, komoly óhajást arra nézve, hogy tégedet keresselek. Az legyen tehát rám nézve egyetlen kitűzött cél, hogy e zsenge koromban akként készüljek el, hogy mikor felserdülök, az életnek bármely munkájára hívsz el engem, abban neked szolgáljak. Ámen.

Kálvin János